

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2013թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Ղեկավարության հայտարարությունը 2013 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման պատասխանատվության վերաբերյալ	3
ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ	4
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2013 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2013 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7
Սեփական կապիտալում փոփոխության մասին հաշվետվություն 2013 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	8
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն 2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11-69

«ՌԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ-ի բաժնետերերին և Խորհրդին

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՌԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Ընկերություն) կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը 31 դեկտեմբերի 2013թ. դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համապատասխան սույն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի ապահովման համար, որը ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է մեր կողմից իրականացված աուդիտի արդյունքում կարծիք արտահայտել ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտն իրականացրեցինք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք էթիկայի պահանջներին և աուդիտը պլանավորենք ու իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ երաշխիք ձեռք բերելու նպատակով:

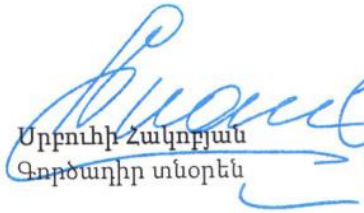
Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են աուդիտորի դատողություններից, ներառյալ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ կերպով ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ: Աուդիտորական աշխատանքները նաև ներառում են ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների հիմնավորվածության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար են և համապատասխան՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

«Դելոյթ» անվանումը վերաբերում է երաշխիքով սահմանափակված «Դելոյթ Թուշ Թումացու Լիմիթեդ» բրիտանական մասնավոր ընկերությանը, ինչպես նաև դրա անդամ ֆիրմաների ցանցը ներկայացնող ցանկացած մեկ կամ մի քանի կազմակերպության, որոնցից յուրաքանչյուրն իրենից ներկայացնում է առանձին և անկախ իրավաբանական անձ: «Դելոյթ Թուշ Թումացու Լիմիթեդ»-ի, նրա անդամ ֆիրմաների և իրավական կառուցվածքի մասին տեղեկատվություն ստանալու համար այցելեք www.deloitte.com/about: ԱՊՀ-ում «Դելոյթ»-ի իրավական կառուցվածքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու համար այցելեք www.deloitte.com/ru/about:

Կարծիք

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2013թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «ՌԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ-ի ֆինանսական վիճակը, և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների:

Արթուրի Հակոբյան
Գործադիր տնօրեն

Արփիմե Ասոնյան
Աուդիտի ղեկավար

Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Դեկտյբ Արմենիա ՓԲԸ

30 ապրիլի, 2014թ.

		2013թ.	2012թ.
	Ծան.	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
Համախառն ապահովագրավճարներ	4	5,795,866	5,155,422
Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	4	(141,768)	(71,624)
Զուտ ապահովագրավճարներ		5,654,098	5,083,798
Չեղյալ հայտարարված ապահովագրավճարներ և ապահովագրությունից ստացվելիք գումարների արժեզրկման պահուստ	4	(709,192)	(199,419)
Չվաստակած ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխություն	4	(141,241)	(1,135,484)
Վերաապահովագրության մասնաբաժնի փոփոխությունը չվաստակած ապահովագրավճարների համախառն պահուստում	4	25,352	(79,362)
Զուտ վաստակած ապահովագրավճարներ		4,829,017	3,669,533
Կարգավորված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	4	(3,290,100)	(1,673,565)
Ապահովագրության պայմանագրերի պահուստների փոփոխություն	4	(66,842)	(475,495)
Զուտ պահանջներ		(3,356,942)	(2,149,060)
Սուբրոգացիաներ և վերականգնումներ՝ արժեզրկման կորուստների պահուստներից գույս	4	46,873	75,735
Ձեռքբերման ծախսեր	4	(789,300)	(534,410)
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսերում փոփոխություններ	4	57,101	94,191
Զուտ եկամուտ միջնորդավճարների տեսքով վերաապահովագրությունից	4	36,792	22,898
Այլ ապահովագրական ծախսեր	4	(427,952)	(420,725)
Ապահովագրական գործունեության արդյունք		395,589	758,162
Տոկոսային եկամուտ	5(ա)	453,862	262,804
Տոկոսային ծախս	5(բ)	(193,211)	(23,497)
Այլ ներդրումային եկամուտ	5(գ)	88,929	61,101
Այլ գործառնական եկամուտ / (ծախս), գույս		5,312	(2,741)
Վարչական ծախսեր	6	(1,078,551)	(985,996)
Արժեզրկումից կորուստներ	7	(18,806)	(1,307)
(Վնաս)/շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		(346,876)	68,526
Շահութահարկի գծով եկամուտ/ (ծախս)	8	78,900	(50,652)
Տարվա զուտ (վնաս)/շահույթ		(267,976)	17,874
Այլ համապարփակ եկամուտ		-	-
Ընդամենը համապարփակ (վնաս)/եկամուտ տարվա համար		(267,976)	17,874

6-ից 69-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2014թ. ապրիլի 30-ին և ստորագրվել են՝

Սամվել Գրիգորյան
Գլխավոր տնօրեն

Էլիզաբեթ Ղարաջյան
Գլխավոր հաշվապահ

	Ծան.	2013թ.	2012թ.
		հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9	70,638	60,252
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	10	3,495,753	1,650,183
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	11, 12	1,127,701	1,037,912
Տրված վարկեր	13	53,492	80,261
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	14	1,666,073	1,234,940
Վերաապահովագրողների բաժինը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում	17	86,085	59,814
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ		311,177	254,075
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	15	189,144	122,170
Այլ ակտիվներ	16	116,512	128,137
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		120,965	62,697
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	21	79,500	600
Ընդամենը ակտիվներ		7,317,040	4,691,041
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Պարտավորություններ			
Ապահովագրության պայմանագրային պահուստ	17	2,475,529	2,266,529
Վճարվելիք գումարներ հետգնման համաձայնագրերով	12	898,344	90,099
Փոխառություններ	18	1,287,907	-
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	19	307,342	581,175
Այլ պարտավորություններ	20	295,573	249,984
Ստորադաս փոխառություններ	18	859,007	-
Ընդամենը պարտավորություններ		6,123,702	3,187,787
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	22	1,870,000	1,870,000
Կուտակված վնաս		(676,662)	(366,746)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,193,338	1,503,254
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		7,317,040	4,691,041

6-ից 69-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2014թ. ապրիլի 30-ին և ստորագրվել են՝

Սամվել Գրիգորյան
Գլխավոր տնօրեն

Լիլիթ Ղարաջյան
Գլխավոր հաշվապահ

	Ծան.	Բաժնետիրական կապիտալ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
		հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2013թ		1,870,000	(300,740)	1,569,260
Շահույթ տարվա համար		-	17,874	17,874
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		-	17,874	17,874
Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններ	22	-	(83,880)	(83,880)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2012թ.		1,870,000	(366,746)	1,503,254
Վնաս տարվա համար		-	(267,976)	(267,976)
Ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար		-	(267,976)	(267,976)
Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններ	22	-	(41,940)	(41,940)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.		1,870,000	(676,662)	1,193,338

6-ից 69-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2014թ. ապրիլի 30-ին և ստորագրվել են`

Սամվել Գրիգորյան
Գլխավոր տնօրեն

Լիլիթ Ղարաջյան
Գլխավոր հաշվապահ

Ծան.	2013թ.	2012թ.
	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Ապահովագրության գծով ստացված ապահովագրավճարներ	4,400,375	4,493,663
Վերաապահովագրության գծով վճարված ապահովագրավճարներ	(106,395)	(140,921)
Վճարված պահանջներ և օգուտներ	(3,285,652)	(1,895,879)
Վճարված ձեռքբերման ծախսեր	(791,657)	(524,284)
Սուբրոգացիաներ և հետ վերադարձվող գումարներ	27,372	13,206
Այլ ապահովագրական ծախսեր	(427,952)	(420,725)
Ստացված տոկոսներ	418,406	247,503
Վարչական ծախսեր	(1,034,648)	(887,994)
Վճարված տոկոսներ	(71,786)	(25,034)
Գործառնական ակտիվների (աձ)/նվազում		
Այլ ակտիվներ	11,806	420
Տրված վարկեր	6,383	(47,698)
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	(1,830,232)	269,504
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ նախքան հարկերի վճարումը	(2,683,980)	1,081,761
Վճարված շահութահարկ	(58,268)	(45,718)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական միջոցների հոսքեր	(2,742,248)	1,036,043
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների ձեռքբերումներ	-	(1,007,981)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումներ	(102,171)	(83,355)
Հիմնական միջոցների օտարում	-	26,830
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական միջոցների հոսքեր	(102,171)	(1,064,506)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Հետգնման պայմանագրերով պարտավորություններ	805,534	90,001
Մարված վարկեր	-	(141,281)
Ստացված փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	2,049,470	-
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից	2,855,004	(51,280)

	Ծան.	2013թ.	2012թ.
		հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)		10,585	(79,743)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(199)	4,730
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ		60,252	135,265
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	9	70,638	60,252

6-ից 69-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2014թ. ապրիլի 30-ին և ստորագրվել են՝

Սամվել Գրիգորյան
 Գլխավոր տնօրեն

Էլիզաբեթ Ղարաջյան
 Գլխավոր հաշվապահ

1 Ներածություն

(ա) Հիմնական գործունեությունը

«ՌԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ-ն («Ընկերություն») հիմնադրվել է որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2008թ-ին Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունն ունի ոչ կյանքի ապահովագրության տասն ապահովագրական դասերով գործունեության իրականացման լիցենզիա: Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») և Հայաստանի ավտոապահովագրողների բյուրոն:

Հայաստանի Հանրապետությունում Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է գլխամասային գրասենյակի և գործակալների ցանցի միջոցով: Գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0014, Կոմիտաս 62/93 (մինչև 2013թ. հոկտեմբերի 9-ը Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վարդանանց փող. 16 1/1):

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ուներ 138 լրիվ դրույքով աշխատողներ և 2,108 կոմիսիոն վճարումներով գործակալներ (2012թ-ին 126 լրիվ դրույքով աշխատողներ և 1967 կոմիսիոն վճարումներով գործակալներ):

Ընկերության բաժնետերերն են՝ «Պոլիգրաֆիա» ՓԲԸ-ն (50%) և «Սի Այ Էս Էքոլիթի Փարթներս Լիմիթիդ» ՍՊԸ-ն (50%): Ընկերության վերջնական վերահսկող են հանդիսանում երեք անձ՝ Սերգեյ Սարկիսովը(25%), Նիկոլայ Սարկիսովը (25%) և Գագիկ Զաքարյանը (50%):

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող ընկերությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջներին համապատասխան:

(բ) Ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), որը հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը և սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական ամբողջ տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(գ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, մասնավորապես ակտիվների, պարտավորությունների, և պայմանական ակտիվների և պարտավորությունների բացահայտման վերաբերյալ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Հիմնական միջոցների պատմական օգտագործման ժամանակահատվածի և օգտագործումն ավելացնելու համար իրականացվող կանխարգելիչ գործողությունների արդյունքների հիման վրա, Ընկերությունը բացահայտել է, որ որոշ դասի ակտիվների փաստացի օգտագործման ժամկետները սովորաբար ավելի երկար են մաշվածքի նպատակով կիրառվող օգտակար ծառայության ժամկետներից: Այդ իսկ պատճառով Ընկերությունը երկարաձգել է գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները հիմնական միջոցների որոշ դասերի համար 2013 թվականի հունվարի 1-ից և այս փոփոխությունները կիրառել է օգտակար գործողության ժամկետների վրա առաջընթաց սկզբունքով՝ հաշվառելով դա որպես գնահատման փոփոխություն ՀՀՄՍ 8-ի համաձայն: Գնահատման այս փոփոխության արդյունքում 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մաշվածության ծախսը նվազել է 29,970 հազար ՀՀ դրամով:

Մասնավորապես, տեղեկություններ գնահատման նշանակալի անորոշությունները և քննադատական դատողությունները հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործում նկարագրված են հետևյալ ծանոթագրություններում՝

- Ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներ՝ Ծանոթագրություն 17
- Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների գծով պահուստներ՝ Ծանոթագրություն 14
- Հետաձգված հարկային ակտիվներ՝ Ծանոթագրություն 21:

(դ) Պատրաստման հիմունքների այլ չափորոշիչներ

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության վրա, որ Ընկերությունը գործում է անընդհատության սկզբունքով և կշարունակի գործել մոտ ապագայում:

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական

ակտիվներից, որոնք չափվում են իրական արժեքով, ինչպես նկարագրված է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում: Պատմական արժեքը հիմնականում հիմնված է ձեռքբերման համար վճարված իրական արժեքի վրա:

Ընկերությունը գրանցված է Հայաստանի Հանրապետությունում, վարում է իր հաշվապահական հաշվառումը համաձայն Հայաստանի օրենսդրության: Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվապահական գրառումներից և ճշգրտվել են ՖՀՄՄ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

Ընկերությունը ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը իրացվելիության կարգով: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են Ծանոթագրություն 23 (դ)-ում:

(ե) հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընկերությունն ընդունել է հետևյալ նոր ստանդարտները և ստանդարտների փոփոխությունները, ներառյալ այլ ստանդարտների բոլոր հետագա փոփոխությունները, որոնց առաջին կիրառման ամսաթիվն է՝ 1 հունվարի 2013թ.:

- ՖՀՄՄ 13 Իրական արժեքով չափումներ (տես (i))
- Այլ համապարփակ եկամտի հոդվածների ներկայացում (ՀՄՄ 1. Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում ստանդարտի փոփոխություն) (տես (ii))

(i) Իրական արժեքով չափումներ

ՖՀՄՄ 13-ը սահմանում է իրական արժեքի չափման և իրական արժեքի չափումների մասին բացահայտումների մեկ միասնական համակարգ, երբ նման չափումներ են պահանջվում կամ թույլատրվում այլ ՖՀՄՄ-ներով: Մասնավորապես, այն միավորում է իրական արժեքի սահմանումը, ինչպես նաև այն գինը, որը կստացվեր ակտիվը վաճառելիս կամ կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործաքի արդյունքում, չափման ամսաթվի դրությամբ: Այն նաև փոխարինում և ընդլայնում է իրական արժեքի չափումների բացահայտման պահանջները այլ ՖՀՄՄ-ներում, այդ թվում՝ ՖՀՄՄ 7. Ֆինանսական գործիքներ բացահայտումներ ստանդարտում:

Արդյունքում, Ընկերությունը ընդունել է իրական արժեքի նոր սահմանում, ինչպես սահմանված է Ծանոթագրություն 3 (դ) (iv) կետում: Այդ փոփոխությունը չի ունեցել զգալի ազդեցություն ակտիվների և պարտավորությունների չափման գծով: Սակայն Ընկերությունը ներառում է նոր բացահայտումներ ֆինանսական հաշվետվություններում, որոնք անհրաժեշտ են ՖՀՄՄ 13-ով, առանց համեմատությունների վերահաստատման:

(ii) Այլ համապարփակ եկամտի հոդվածների ներկայացում

ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխությունների արդյունքում Ընկերությունը փոփոխել է այլ համապարփակ եկամտի իր ներկայացումը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում՝ առանձին ներկայացնելով այն կետերը, որոնք երբեք տեղի չունեցող միավորներից պետք է ապագայում վերադասակարգվեն շահույթում կամ վնասում: Համեմատական տեղեկությունը նույնպես համապատասխանաբար վերաներկայացվել է:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվություններին պատրաստման ընթացքում:

(ա) Արտարժույթային գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները փոխարկվում են համապատասխան գործառնական արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային միավորները փոխարկվում են գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթի փոխարկումից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(բ) Ապահովագրության պայմանագրեր

(i) Պայմանագրերի դասակարգում

Ապահովագրության պայմանագիրն այն պայմանագիրն է, ըստ որի Ընկերությունը պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին կամ այլ շահառուին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադրի կամ այլ շահառուի վրա: Ապահովագրական ռիսկը չի ներառում ֆինանսական ռիսկը: Ֆինանսական ռիսկը հետևյալ նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադրույք, արժեթղթի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում, այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին: Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են փոխանցել նաև որոշ ֆինանսական ռիսկ: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը կարող է Ընկերության կողմից նշանակալի հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ: Պայմանագիրը, որը դասակարգվում է որպես ապահովագրության պայմանագիր, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանց ժամկետը լրանում է: Պայմանագրերը, որոնց համաձայն Ընկերության ապահովադրից փոխանցվող ռիսկը նշանակալի չէ, դասակարգվում են որպես ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Պայմանագրերի ճանաչում և չափում

Ընդհանուր ապահովագրական պայմանագրեր

Ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարները ներառում են տարվա ընթացքում կնքված պայմանագրերից ստացված ապահովագրավճարները, անկախ այն փաստից, թե արդյոք դրանք ամբողջությամբ կամ մասնակի վերաբերում են հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջաններին: Ապահովագրավճարները բացահայտվում են համախառն հիմունքով՝ ներառելով միջնորդներին վճարվելիք կոմիսիոն վճարները և բացառելով ապահովագրավճարների գծով հարկերը և տուրքերը: Ստացված ապահովագրավճարների վաստակած մասը ճանաչվում է որպես հասույթ: Ընկերությունն ապահովագրավճարները վաստակում է ռիսկն իր վրա վերցնելու ամսաթվից, փոխհատուցման ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ կիրառելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Արտաքին վերաապահովագրության ապահովագրավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ կիրառելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Արտաքին վերաապահովագրության ապահովագրավճարների այն մասը, որը չի ճանաչվում որպես ծախս, հաշվառվում է որպես կանխավճար:

Ապահովագրության պայմանագրերի չեղյալ հայտարարում

Ապահովագրության պայմանագիրը չեղյալ է հայտարարվում, եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ապահովադիրը չի ցանկանում կամ ի վիճակի չէ շարունակել ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարների վճարումը: Այս իսկ պատճառով, չեղյալ են հայտարարվում հիմնականում ապահովագրության այն պայմանագրերը, որոնցով նախատեսված ապահովագրավճարները վճարվում են մասնաբաժիններով ապահովագրության պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստն իրենից ներկայացնում է համախառն ապահովագրավճարների այն մասը, որն ակնկալվում է վաստակել հաջորդ կամ հետագա ֆինանսական տարիներում: Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը հաշվարկվում է յուրաքանչյուր ապահովագրության պայմանագրի համար առանձին՝ օգտագործելով համամասնության մեթոդն օրական կտրվածքով: Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը ճանաչելիս հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ապահովագրության պայմանագրերի ակնկալվող չեղյալ հայտարարումները հաշվի չեն առնվում:

Պահանջներ

Չուտ պահանջները ներառում են ֆինանսական տարվա ընթացքում վճարված պահանջները՝ չվճարված պահանջների գծով պահուստի շարժի հետ մեկտեղ: Չվճարված պահանջները ներառում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված, սակայն չվճարված բոլոր պահանջների մարման համար գնահատված ամբողջ ծախսի գծով պահուստները, լինեն դրանք ներկայացված, թե՛ ոչ, ինչպես նաև հարակից արտաքին պահանջների մարման համար պահանջվող ծախսերի գծով պահուստները:

Չվճարված պահանջները գնահատելու համար ուսումնասիրվում են առանձին պահանջները և ձևավորվում են պահուստներ փաստացի, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների գծով, ներքին և արտաքին կանխատեսելի դեպքերի հետևանքները, այդ թվում՝ արտաքին պահանջների մարման ծախսերը, օրենսդրական փոփոխությունները, նախկին փորձը և միտումները: Չվճարված պահանջների գծով պահուստները չեն գեղջվում:

Ներկայացված, սակայն չվճարված բոլոր պահանջների գծով պահուստը ստեղծվել է ճանաչելու համար կորուստների հաշվարկային քանակները, որոնք արդեն կրված են սակայն դեռ չեն ներկայացված Ընկերությանը: Թե ներկայացված, սակայն չվճարված բոլոր պահանջների և թե չվճարված բոլոր պահանջների գծով պահուստները սահմանվում են ճանաչելու համար գնահատած արժեքները (այդ թվում՝ ծախսերը) կորուստների ամբողջությամբ կարգավորման դեպքում: Քանի որ ոչ մի տեղեկատվություն առկա չէ կրած կորուստների վերաբերյալ, ընկերությունը ապավինում է իր փորձին, հաշվի առնելով ընթացիկ միտումները և այլ համապատասխան գործոններ: Ներկայացված, սակայն չվճարված բոլոր պահանջների գծով պահուստը գնահատվում է՝ հիմք ընդունելով ակնկալվող ծախսերի ակտուարային և վիճակագրական կանխատեսումները կորուստների լիարժեք կարգավորման և կառավարման համար: Վերլուծությունը կատարվում է՝ հիմք ընդունելով ներկա փաստերը և պայմանները, կանխատեսումները, ապագա գնաճի գնահատված մակարդակը և այլ սոցիալ-տնտեսական գործոններ: Գործոնները, որոնք օգտագործվում են կրած, սակայն չներկայացված կորուստների պահուստի կանխատեսվող չափը որոշելու համար, նաև ներառում են տվյալներ կորուստների հաճախականության դինամիկայի, ինչպես նաև կորստի հաշվետվությունների ներկայացման ժամկետների ուշացումը:

Ժամանակ առ ժամանակ, երբ հասանելի են դառնում նոր տեղեկություններ (այդ թվում՝ տեղեկատվություն փաստացի կորուստների վերաբերյալ), ապա վերլուծվում և քննարկվում են ներկայացված, սակայն չվճարված բոլոր պահանջների գծով պահուստները:

Վերաապահովագրության և սուբրոգացիայի գծով ակնկալվող վերականգնումները ճանաչվում են առանձին՝ որպես ակտիվներ: Վերաապահովագրության և սուբրոգացիայի գծով վերականգնումների գնահատման համար կիրառվում է չվճարված պահանջների գնահատման համար օգտագործվող նմանատիպ մեթոդը:

Նախորդ տարիներում ձևավորված պահանջների գծով պահուստների գումարների ճշգրտումներն արտացոլվում են այն ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում, որի ընթացքում կատարվել են ճշգրտումները, և առանձին բացահայտվում են՝ էական լինելու դեպքում: Կիրառվող մեթոդները և կատարված գնահատումները վերանայվում են կանոնավոր հիմունքով:

Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստ

Պահուստ է ձևավորվում ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի գծով, որոնք առաջանում են ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի հետ կապված, երբ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի չլրացած ժամկետներին վերագրելի պահանջների և ծախսերի անկնալվող արժեքը գերազանցում է այդ ապահովագրության պայմանագրերին վերաբերող չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները հանելուց հետո: Ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստը հաշվարկվում է ելնելով բիզնեսի դասերից, որոնք կառավարվում են միասնական հիմունքով՝ չվաստակած ապահովագրավճարները և ուժի մեջ գտնվող պահանջների գծով պահուստերն ապահովելու համար կատարած ներդրումներից ակնկալվող ապագա հատույցները հաշվի առնելուց հետո:

(iii) Ապահովագրական պայմանագրերի գծով պահուստների վերաբերյալ ենթադրություններ
և զգայունության վերլուծություն

Ենթադրությունների որոշման գործընթաց

Ակնկալվում է, որ ապահովագրության գծով ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման համար օգտագործվող ենթադրությունները կհանգեցնեն պահուստների ձևավորման, որոնք բավարար կլինեն ապահովագրության պայմանագրերի գծով առաջացող պարտավորությունները կատարելու համար՝ այնքանով, որքանով դրանք կարելի է կանխատեսել:

Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով չվճարված պահանջների գծով պահուստի ձևավորման հետ կապված անորոշությունը, հավանական է, որ վերջնական արդյունքը տարբեր կլինի նախապես որոշված պարտավորություններից:

Պահուստը ձևավորվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առ այդ ամսաթիվը տեղի ունեցած պատահարների բոլոր պահանջների (լինեն դրանք ներկայացված, թե՛ ոչ) մարման համար՝ պահանջվող վերջնական ծախսի համար, ներառյալ արտաքին պահանջների մարման ծախսերը՝ հանած արդեն իսկ վճարված գումարները:

Պահանջների գծով պահուստը չի գեղջվում փողի ժամանակային արժեքի հետ կապված:

Որպես ենթադրությունների ելքային տվյալներ սովորաբար օգտագործվում են Ընկերության ներքին աղբյուրների տվյալները: Ենթադրությունները ստուգվում են դիտարկելի շուկայական տեղեկատվության կամ այլ հրապարակված տեղեկատվության հետ դրանց համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստի գնահատումը որպես կանոն ենթադրում է ավելի մեծ անորոշություն, քան արդեն իսկ տեղեկացված պահանջների գնահատումը, երբ առկա է ավելի մեծ ծավալով տեղեկատվություն: Փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջները հաճախ հայտնի են դառնում Ընկերությանը պահանջի համար հիմք ծառայող պատահարի տեղի ունենալուց հետո որոշ ժամանակ անց: Ընկերության պորտֆելի կարճաժամկետ բնույթի պատճառով, պահանջների բավականին մեծ մասը մարվում է պահանջի համար հիմք ծառայող պատահարի տեղի ունենալուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Չվճարված պահանջների ծախսը և տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստները գնահատվում են կիրառելով մի շարք վիճակագրական մեթոդներ: Այս մեթոդները էքստրապոլյացիայի են ենթարկում վճարված և փաստացի պահանջների զարգացումը, մեկ պահանջի միջին ծախսը և պահանջների վերջնական քանակը պատահարի յուրաքանչյուր տարվա համար՝ հիմք ընդունելով նախորդ տարիների դիտարկելի փոփոխությունները և ակնկալվող վնասի հարաբերակցությունները:

Կիրառվող հիմնական վիճակագրական մեթոդներն են՝

- Աստիճանային շղթայական մեթոդը, որը ենթադրում է նախորդ տարիների տվյալների օգտագործում որոշակի ամսաթվի դրությամբ պահանջների գծով վերջնական ծախսերի վճարված և փաստացի հարաբերակցությունը գնահատելու համար,
- Ակնկալվող վնասի հարաբերակցության մեթոդը, որի հիմքում ընկած են բիզնեսի գործունեության յուրաքանչյուր տեսակի գծով վնասի դրույթի Ընկերության ակնկալիքները,
- Համեմատական մեթոդը, որն օգտագործում է համադրելի, ավելի մեծ ժամկետով դասերի փորձը պահանջների գծով ծախսերը գնահատելու համար,
- Bornhuetter-Ferguson մեթոդը, որն իրենից ներկայացնում է աստիճանային շղթայական մեթոդի և ակնկալվող վնասի հարաբերակցության մեթոդի համակցությունը:

Փաստացի մեթոդը կամ մեթոդների համակցության կիրառումը կախված է ապահովագրության պայմանագրի դասից՝ հիմք ընդունելով նախկին տարիների պահանջների դիտարկելի փոփոխությունները:

Խոշոր պահանջները, որպես կանոն, գնահատվում են առանձին և չափվում են առանձին դեպքերի հիմունքով, կամ կանխատեսվում են առանձին՝ այս խոշոր պահանջների զարգացումներ և գործողության ոլորտի հետ կապված հնարավոր խեղաթյուրված հետևանքները հաշվի առնելու համար:

Փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստները և չվճարված պահանջների պահուստները սկզբնապես գնահատվում են համախառն հիմունքով, և իրականացվում է առանձին հաշվարկ վերաապահովագրության փոխհատուցումների չափը որոշելու համար: Փաստացի, սակայն չներկայացված ապահովագրության գծով ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը գնահատելու համար այս մեթոդն օգտագործում է նախորդ տարիների տվյալները, փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստների համախառն գնահատականները և վերաապահովագրության պայմանագրերի պայմանները:

Ենթադրություններ

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի պահուստների չափման վրա ամենամեծ ազդեցությունն են գործում պատահարների առավել վաղ տարիների համար ակնկալվող վնասի հարաբերակցությանը վերաբերող ենթադրությունները: Ակնկալվող վնասի հարաբերակցությունը ակնկալվող պահանջների և վաստակած ապահովագրավճարների հարաբերակցությունն է: Պարտավորության ընդհանուր չափը որոշելիս՝ դրամական միջոցների ապագա հոսքերի կանխատեսումը ներառում է այն չափորոշիչների գնահատված արժեքը, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ առանձին պահանջի վրա (օրինակ՝ պահանջների հաճախականությունը, փոխհատուցման ժամկետները, ապահովագրվող պատահարի տեղի ունենալու ամսաթվի և պահանջի մարման միջև և ընկած ժամանակահատվածը):

Զգայունության վերլուծություն

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերության գործունեության կարճաժամկետ բնույթի պատճառով, Ընկերության պորտֆելը զգայունություն է ցուցաբերում հիմնականում ակնկալվող վնասի հարաբերակցության փոփոխության նկատմամբ: Ընկերությունը ճշգրտումներ է կատարում ապահովագրական սակագների գծով, ելնելով այս փոփոխականների վերջին փոփոխություններից՝ վերջին միտումները հաշվի առնելու համար:

(iv) Վերաապահովագրություն

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը կիրառում է վերաապահովագրություն՝ վերաապահովագրողներին ռիսկի մասնակի փոխանցման միջոցով իր հնարավոր զուտ վնասը սահմանափակելու նպատակով: Վերաապահովագրության համաձայնագրերը չեն ազատում Ընկերությանն ապահովադիրների հանդեպ հանձն առած իր պարտականություններից:

Փոխանցված ապահովագրավճարները և փոխհատուցված օգուտները ներկայացվում են շահույթում կամ վնասում և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ համախառն հիմունքով:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներառում են փոխանցված ապահովագրության գծով պարտավորությունների դիմաց վերաապահովագրական ընկերություններից ստացվելիք

մնացորդները: Վերաապահովագրությունից վերականգնման ենթակա գումարները գնահատվում են նույն մեթոդով, ինչը կիրառվում է չվճարված պահանջների պահուստի կամ վերաապահովագրության պայմանագրի հետ կապված մարված պահանջների գնահատման համար:

Վերաապահովագրության գծով ենթադրվող ապահովագրավճարները ճանաչվում են որպես հասույթ և հաշվառվում են այնպես, ինչպես կհաշվառվեին, եթե վերաապահովագրությունը համարվեր ուղղակի բիզնես՝ հաշվի առնելով վերաապահովագրվող բիզնեսի ծառայությունների վերադասակարգումը:

Վերաապահովագրության պայմանագրերի շրջանակներում փոխհատուցման ենթակա գումարները գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն, որ Ընկերությունը կարող է չստանալ իրեն հասանելի բոլոր գումարները՝ որպես վերաապահովագրական ակտիվի սկզբնապես ճանաչումից հետո տեղի ունեցած դեպքի արդյունք, և այդ դեպքն արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն ունի այն գումարների նկատմամբ, որոնք Ընկերությունը կստանա վերաապահովագրողից: Որպես վերաապահովագրության գծով ակտիվներ հաշվառվում են միայն այն պայմանագրերի գծով իրավունքները, որոնք նախատեսում են նշանակալի ապահովագրական ռիսկի փոխանցում: Այն պայմանագրերի գծով իրավունքները, որոնք չեն նախատեսում նշանակալի ապահովագրական ռիսկի փոխանցում, հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործիքներ:

(v) Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ

Ձեռքբերման ծախսումները, որոնք իրենցից ներկայացնում են ապահովագրական գործակալաներին և բրոքերներին վճարված կոմիսիոն գումարները և վերաապահովագրության գծով կոմիսիոն վճարներ, հետաձգվում ու ամորտիզացվում են այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում Ընկերությունը վաստակում է համապատասխան ապահովագրավճարները: Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները նվազեցվում են այն կոմիսիոն գումարների չափով, որոնք ենթակա են վճարման ապագա ժամանակաշրջաններին վերաբերող ժամկետանց ապահովագրության պայմանագրերի հետ կապված:

(vi) Պարտավորությունների համարժեքության ստուգում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրականացվում է պարտավորությունների համարժեքության ստուգում, որոշելու համար, թե արդյոք ապահովագրության պայմանագրերի պահուստները (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները և ոչ նյութական ակտիվները, ինչպիսիք են ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման կամ պորտֆելի փոխանցման արդյունքում ձեռք բերված ապահովագրության պայմանագրերը) համարժեք են: Այս ստուգումների համար օգտագործվում են ապագա պայմանագրային դրամական հոսքերի և հարակից ծախսերի, այդ թվում՝ պահանջների մարման ծախսերի, ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներն ապահովող ակտիվներից ստացված ներդրումային եկամտի ներկայիս լավագույն գնահատականը: Պակասորդի բացահայտման դեպքում համապատասխան հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները և համապատասխան ոչ նյութական ակտիվները արժեզրկվում են, իսկ անհրաժեշտության դեպքում ձևավորվում է լրացուցիչ պահուստ: Պակասորդը ճանաչվում է հաշվետու տարվա շահույթում կամ վնասում:

(vii) Ապահովագրության գծով ստացելիք և վճարվելիք գումարներ

Ապահովադիրներին, գործակալներին և վերաապահովագրողներին վճարվելիք և նրանցից ստացվելիք գումարներն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական գործիքներ և ներառվում են

ապահովագրության գծով ստացելիք և վճարվելիք գումարների կազմում, այլ ոչ՝ ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում կամ վերապահովագրության գծով ակտիվների կազմում: Ապահովադիրների կողմից վճարվելիք գումարները ճանաչելիս հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ապահովագրության պայմանագրերի ակնկալվող չեղյալ հայտարարումները հաշվի չեն առնվում: Ընկերությունը արժեզրկման տեսանկյունից կանոնավոր կերպով վերանայում է ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներն: Արժեզրկմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը ներկայացված է այս ծանոթագրության (թ) կետում:

(գ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Ընկերությունը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ է համարում դրամական միջոցները, ընթացիկ հաշիվների մնացորդները և ցպահանջ ավանդները:

(դ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ կամ պարտավորություններ

- որոնք հիմնականում ձեռք են բերվել մոտ ապագայում վաճառքի կամ հետգնման նպատակով
- կազմում են միասին կառավարվող ֆինանսական գործիքների մի մաս, որոնց համար առկա է կարճաժամկետ շահույթ հավաքագրելու վկայություն
- ածանցյալ (բացառությամբ նշանակված ածանցյալների և արդյունավետ հեջավորման գործիքների)
- սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերության կողմից նշանակվել են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք պահվում են մի բիզնես մոդելում, որի նպատակն է պահել այդ ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքագրելու նպատակով: Այդ ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային դրույթներից են բխում հստակ ժամկետներով դրամական հոսքեր, որոնք միմիայն մայր գումարների և չմարված գումարի մնացորդի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

(ii) Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշվող շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման պահանջները:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքը հաշվարկվում է ամորտիզացված արժեքի մեթոդով: Ամորտիզացված արժեքը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(iv) Իրական արժեքի չափման սկզբունքները

Իրական արժեքն այն գինն է, որը կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ շուկայի մասնակիցների միջև բնականոն գործարքի ընթացքում՝ հիմնական շուկայում, կամ՝ դրա բացակայության դեպքում՝ առավել նպաստավոր շուկայում, որը չափման ասնաթվի դրությամբ հասանելի է Ընկերությանը: Պարտավորության իրական արժեքը արտացոլում է չկատարման ռիսկը:

Հասանելիության դեպքում, Ընկերությունը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ օգտագործելով տվյալ գործիքի համար ակտիվ շուկայում նշված գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և ծավալով, շարունակական հիմունքներով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Այն դեպքում, եթե ակտիվ շուկայում առկա չէ գնանշված գին, Ընկերությունը կիրառում է գնահատման տեխնիկա, որը մեծացնում է համապատասխան դիտարկելի մուտքային տվյալների օգտագործումը և նվազագույնի է հասցնում ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալների օգտագործումը: Ընտրված գնահատման տեխնիկան ներառում է բոլոր գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցների կողմից հաշվի կառնվելին այդ հանգամանքներում:

Ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սկզբնական ճանաչման պահին սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն տրված կամ ստացված վճարում իրական արժեքը: Եթե Ընկերությունը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքի մասին վկայող գնանշված արժեք առկա չէ ակտիվ շուկայում համանման ակտիվի կամ պարտավորության մասով, կամ հիմնված գնահատման այն մեթոդի վրա, որը օգտագործում է միմիայն դիտարկելի շուկայում առկա տվյալներ, ֆինանսական գործիքը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով, ճշգրտված սկզբնական չափման պահին առկա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության չափով: Հետագայում, այդ տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքներով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ընթացքում, սակայն ոչ ուշ քան այն պահը, երբ գնահատումը ամբողջապես հնարավոր կլինի հիմնել շուկայում դիտարկելի տվյալների վրա կամ երբ գործարքը կփակվի:

Ակտիվները և երկար դիրքերը չափվում են առաջարկի գնով: Պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ պահանջարկի գնով: Այն դեպքում, երբ Ընկերությունը ունի դիրքեր ռիսկերի հաշվանցմամբ, ռիսկերի դիրքերի հաշվանցման չափման նպատակով օգտագործվում է միջին շուկայական արժեքը, և պահանջարկի կամ առաջարկի գնով ճշգրտումներ են կատարվում միայն բաց գուտ դիրքերի հանդեպ, ըստ անհրաժեշտության: Իրական արժեքները արտացոլում են գործիքի վարկային ռիսկը և ներառում են չգրտումներ Ընկերության և նրա գործընկերոջ վարկային ռիսկը հաշվի առնելու նպատակով, ըստ անհրաժեշտության: Իրական արժեքի գնահատումները, որոնք ստացված են մոդելներից, ճշգրտվում են այն գործոնների տեսանկյունից, որոնք են իրացվելիության ռիսկը կամ մոդելի անորոշությունները, այնքանով որքանով Ընկերությունը համարում է, որ շուկայի երրորդ կողմ մասնակիցը դրանք հաշվի կառնի գործարքի գինը որոշելիս:

(v) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության՝ իրական արժեքի փոփոխության արդյունքում առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով վերաչափվող ֆինանսական գործիքի օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում
- Այլ համապարփակ եկամուտի միջոցով իրական արժեքով վերաչափվող ֆինանսական գործիքի օգուտը կամ վնասը կապիտալում ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ եկամուտ մինչև ակտիվը ապաճանաչվում է, որի ժամանակ կապիտալում նախկինում ճանաչված կուտակված եկամուտը կամ կորուստը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի միջոցով:

(vi) Ապաճանաչում

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները: Ստեղծված կամ չբաշխված ցանկացած իրավունք կամ պարտավորություն փոխանցման ժամանակ առանձին ճանաչվում են որպես ակտիվներ կամ պարտավորություններ: Ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է:

(ե) Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման (ռեպո) համաձայնագրերով վաճառվող արժեթղթերը հաշվառվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ՝ այդ արժեթղթերը պահպանելով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և գործընկերոջ պարտավորությունը ներառելով որպես վճարվելիք գումարներ հետգնման պայմանագրերով: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո համաձայնագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի համաձայնագրերով (հակադարձ ռեպո) գնված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ ռեպո գործարքներից ստացվելիք գումարներ: Գնման գնի և վերավաճառքի տարբերությունը ներկայացնում է տոկոսային եկամուտը և ճանաչվում է ռեպո համաձայնագրի գործողության ժամկետի ընթացքում շահույթում կամ վնասում օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ակտիվները գնված վերավաճառքի համաձայնագրերով վաճառվել են երրորդ կողմերին, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(զ) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով գուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(է) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են՝

- Կապի սարքավորումներ, համակարգիչներ 3-5 տարի
- Փոխադրամիջոցներ 5 տարի
- Այլ 5 տարի

(ը) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ընկերության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կան վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 10 տարի:

(թ) Արժեզրկում

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում բաղկացած են ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներից («ֆինանսական գործիքներ ամորտիզացված արժեքով») և վարկերից ու դեբիտորական պարտքերից («վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր»):

Ընկերությունը հաճախակի վերանայում է ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող իր ֆինանսական գործիքները արժեզրկումը գնահատելու համար: Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքը արժեզրկվում է և արժեզրկման կորուստներն առաջանում են, միայն ու միայն այն դեպքում, եթե առկա արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը ցույց է տալիս, որ ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի է ունեցել մեկ կամ մի քանի կորստի դեպք, և այդ կորստի դեպքը բացասական ազդեցություն է ունեցել տվյալ ֆինանսական ակտիվի ապագա գնահատված դրամական հոսքերի վրա, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն, որ ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական գործիքի արժեզրկման կորուստ է տեղի ունեցել, կորուստը չափվում է ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական գործիքի հաշվեկշռային արժեքի և ապագա գնահատված դրամական հոսքերի ներկա արժեքի միջև եղած տարբերությամբ: Պայմանագրային դրամական հոսքերը՝ ճշգրտված համապատասխան տվյալներով, որոնք արտացոլում են այժմյան տնտեսական պայմանները, հիմք է հանդիսանում ակնկալվող դրամական հոսքերը գնահատելու համար:

Ընկերությունը հաճախակի վերանայում է իր վարկերն ու դեբիտորական պարտքերը արժեզրկումը գնահատելու համար: Վարկը արժեզրկվում է և արժեզրկման կորուստներն առաջանում են միայն այն դեպքում, երբ առկա արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը ցույց է տալիս, որ վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի է ունեցել մեկ կամ մի քանի կորստի դեպք, և այդ կորստի դեպքը բացասական ազդեցություն է ունեցել ապագա գնահատված դրամական հոսքերի վրա, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Սկզբում Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք անկողմնակալ վկայությունը առկա է անհատական սկզբունքով նշանակալի վարկերի համար, և անհատական կամ հավաքական հիմունքով, եթե վարկերը նշանակալի չեն:

Եթե Ընկերությունը որոշում է, որ արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն առկա չէ անհատական գնահատված վարկի համար՝ նշանակալի կամ ոչ նշանակալի լինելու հանգամանքը, ապա վարկն ընդգրկվում է նույն ռիսկայնություն ունեցող վարկերի խմբի մեջ և միասին գնահատվում է արժեզրկման համար: Վարկերը, որոնք անհատական են գնահատվել արժեզրկման համար և որի համար արժեզրկման կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներգրավվում խմբային սկզբունքով արժեզրկման գնահատման վարկերի խմբի մեջ:

Եթե անկողմնակալ վկայություն կա, որ վարկի համար արժեզրկման կորուստ է առաջացել, կորուստը չափվում է վարկի հաշվեկշռային արժեքի ու ապագա գնահատված դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությամբ, ներառյալ երաշխիքներից և գրավներից ստացվելիք

դրամական միջոցների ներկա արժեքը գեղջված վարկի սկզբնական տոկոսադրույքով: Պայմանագրային դրամական հոսքերը և պատմական կորստի փորձը՝ ճշգրտված համապատասխան տեղեկատվության հիման վրա, որոնք արտացոլում են ներկա տնտեսական իրավիճակը, հիմք են հանդիսանում ակնկալվող դրամական հոսքերի գնահատման համար:

(ii) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերության ոչ ֆինանսական ակտիվների, բացառությամբ հետաձգված հարկային ակտիվների, հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ որոշելու արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված համարվել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ առկա է, ապա գնահատվում են ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Ակտիվի փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնը. Օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղջվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղջման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի տվյալ շուկայի ներկա գնահատականը և այդ ակտիվին կամ դրամաստեղծ միավորին բնորոշ ռիսկերը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի, առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինի:

(ժ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե հետևանքներն էական են, ապա պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղջելով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում դրամի ժամանակային արժեքը և, անհրաժեշտության դեպքում, այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(h) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազում՝ առանց հաշվի առնելու հարկային հետևանքները:

(ii) Արտոնյալ բաժնետոմսեր

Արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ, եթե ենթակա չեն հետգնման կամ ըստ Ընկերության որոշման ենթակա են հետգնման, և շահաբաժինները վճարվում են հայեցողական կարգով: Այդ դեպքում շահաբաժինները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի բաշխում՝ Ընկերության բաժնետերերի հաստատումից հետո:

Արտոնյալ բաժնետիրական կապիտալը դասակարգվում է որպես պարտավորություն, եթե ենթակա է հետ գնման որոշակի նշված ամսաթվին կամ ըստ բաժնետերերի որոշման, կամ եթե շահաբաժինները վճարվում են ոչ հայեցողական կարգով: Այդ դեպքում շահաբաժինները ճանաչվում են տոկոսային ծախս շահույթում կամ վնասում՝ հաշվեգրվելուն պես:

(iii) Բաժնետիրական կապիտալի հետգնում

Երբ բաժնետիրական կապիտալը, ճանաչված որպես սեփական կապիտալ, հետ է գնվում, վճարվող գումարը՝ ներառյալ ուղղակիորեն իրեն վերաբերող ծախսերը, նվազեցվում են սեփական կապիտալից:

(iv) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Ընկերության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված ընթացակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(j) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված տարրերին: Այդ դեպքում այն ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է կիրառելով հարկերի այն դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ներառում է նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին և ազդեցություն չունեն հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա: Հետաձգված հարկի

գումարը չափվում է ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի իրացման կամ մարման ակնկալվող մեթոդի հիման վրա՝ կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ էության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկային օգուտը կիրացվի:

(յ) Տոկոսային եկամուտ և ծախսեր, կոմիսիոն վճարների տեսքով եկամուտ և այլ վճարներ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում հաշվեգրվելու ժամանակ՝ հաշվի առնելով ակտիվի/պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը կամ կիրառելի լողացող դրույքը: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ներառում են գեղչի կամ հավելավճարի ամորտիզացիոն կամ տոկոսակիր գործիքի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքի և մարման ժամկետի դրությամբ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված դրա գումարի միջև այլ տարբերությունները:

Այլ վճարները և կոմիսիոն վճարների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

(ծ) Ներկայացման և ճշգրտումների փոփոխություն

Համեմատական տեղեկատվությունը վերադասակարգվել է՝ մայր ընկերության ներկայացման և ընթացիկ տեղեկատվության ներկայացման պահանջները բավարարելու համար: 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում հետաձգված ձեռքբերման ծախսերի փոփոխությունը բացահայտվել է առանձին տողով:

Ի լրումն, 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում վերջնական շահառուներին կատարված վճարումները, որոնք նրկայացվել են որպես բաժնետերերին այլ բաշխումներ սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունում 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ներառվել են վարչական ծախսերում:

Վերադասակարգման ազդեցությունը համեմատական տեղեկատվության վրա, ինչպես նախկինում ներկայացվել է 2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համապարփակ եկամուտի մասին հաշվետվությունում և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի ընթացքում սեփական կապիտալի փոփոխությունների մասին հաշվետվությունում, ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում:

	Շան	Նախկինում ներկայացված	Վերադասակարգ ման գումար	Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Ձեռքբերման արժեք	4	(440,219)	(94,191)	(534,410)
Հետաձգված ձեռքբերման արժեքի փոփոխություն	4	-	94,191	94,191
Վարչական ծախսեր	6	(875,933)	(110,063)	(985,996)
Մեփական կապիտալի փոփոխությունների մասին հաշվետվություն				
Այլ բաշխումներ բաժնետերերին		(110,063)	110,063	-

(կ) Դեռ ուժի մեջ չմտած նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք Ստանդարտներ, Ստանդարտների փոփոխություններ ու մեկնաբանություններ 2013 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դեռ ուժի մեջ չեն մտել և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ: Դրանցից ներթոնջալիները, հնարավոր է, որ կունենան իրենց ազդեցությունը Ընկերության գործողությունների վրա:

Ընկերությունը դեռ չի վերլուծել իր ֆինանսական վիճակի ու արդյունքների վրա նոր ստանդարտի հնարավոր ազդեցությունը:

Ընկերությունը նախատեսում է կիրառել այս ստանդարտները ուժի մեջ մտնելու պես:

- ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխություններ՝ *Ֆինանսական Գործիքներ. Ներկայացում՝ Ֆինանսական Ակտիվների ու Պարտավորությունների Հաշվանցում*, նոր կանոններ չի ներկայացնում ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվանցման համար, այլ պարզաբանում է մտցնում հաշվանցման չափանիշներն իրենց կիրառության մեջ անհամապատասխանությունները շտկելու համար: Փոփոխությունները հստակեցնում են, որ ձեռնարկությունն այժմ ունի հաշվանցելու իրավական հիմք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ որևէ ապագա իրադարձությունից և գործադրելի է ինչպես բիզնեսի բնականոն գործունեության ընթացքում, այնպես նաև կազմակերպության ու բոլոր գործընկերների անվճարունակության կամ էլ սնանկության դեպքում: Փոփոխությունները ուժի մեջ կմտնեն 2014 թ.-ի հունվարի 1-ից սկսվող հաշվետու տարվա համար՝ հետադարձ կիրառությամբ:
- ՖՀՄՍ-ների տարբեր բարելավումներ են կատարվել ըստ առանձին ստանդարտների: Բոլոր փոփոխությունները, որոնք ներկայացման, ճանաչման կամ չափման համար հաշվապահական հաշվառման փոփոխությունների պատճառ են դարձել, ուժի մեջ կմտնեն 2014 թ.-ի հունվարի 1-ից սկսվող հաշվետու տարվա համար:

4 Ապահովագրական գործունեության արդյունք

2013թ.

հազ. ՀՀ դրամ	Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն (Կասկո)	ԱՊՊԱ	Բժշկական ապահովագրություն	Գույքային ապահովագրություն	Այլ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճարներ	229,951	2,293,485	3,000,864	162,728	108,838	5,795,866
Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	(66,489)	-	-	(45,104)	(30,175)	(141,768)
Զուտ ապահովագրավճարներ	163,462	2,293,485	3,000,864	117,624	78,663	5,654,098
Չեղյալ համարված ապահովագրավճարներ և ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների արժեզրկման պահուստ	(7,716)	(406,844)	(291,855)	(2,308)	(469)	(709,192)
Չվաստակառ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխություն	(38,729)	(151,542)	104,859	(31,980)	(23,849)	(141,241)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակառ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	13,001	-	-	7,865	4,486	25,352
Զուտ վաստակառ ապահովագրավճարներ	130,018	1,735,099	2,813,868	91,201	58,831	4,829,017
Մարված պահանջներ	(160,124)	(1,447,822)	(1,652,530)	(501)	(2,141)	(3,263,118)
Պահանջների կարգավորման ծախսեր	(280)	(67,319)	(3,036)	-	(60)	(70,695)
Վերաապահովագրողների բաժինը մարված պահանջներում	43,447	-	-	266	-	43,713
Մարված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	(116,957)	(1,515,141)	(1,655,566)	(235)	(2,201)	(3,290,100)
Տեղի ունեցած բայց չներկայացած պահանջների պահուստի փոփոխություն	(5,144)	(14,930)	(105,893)	166	58	(125,743)
Ներկայացված, սակայն դեռ չմարած պահանջների պահուստների փոփոխություն	(1,891)	(33,871)	95,651	2,031	(3,936)	57,984
Պահանջների պահուստներում վերաապահովագրողների	917	-	-	-	-	917

2013թ.

	Ավտոտրանս- պորտային միջոցների ապահովա- գրություն (Կասկո)	ԱՊՊԱ	Բժշկական ապահովա- գրություն	Գույքային ապահովա- գրություն	Այլ	Ընդամենը
հազ. ՀՀ դրամ						
բաժնի փոփոխություն						
Ապահովագրական պայմանագրի պահուստի փոփոխություն, վերապահովագրությունից գուտ	(6,118)	(48,801)	(10,242)	2,197	(3,878)	(66,842)
Զուտ պահանջներ	(123,075)	(1,563,942)	(1,665,808)	1,962	(6,079)	(3,356,942)
Սուբրոգացիաներ և հետ վերադարձվող գումարներ, արժեզրկման պահուստներից գուտ	448	46,195	230	-	-	46,873
Ձեռքբերման ծախսեր	(27,761)	(255,918)	(473,513)	(21,605)	(10,503)	(789,300)
Փոփոխություն հետաձգված ձեռքբերման ծախսերում	2,008	18,514	34,256	1,563	760	57,101
Վերաապահովագրության գուտ կոմիսիոն եկամուտ	22,498	-	-	13,292	1,002	36,792
Այլ ապահովագրական ծախսեր	-	(231,722)	(196,230)	-	-	(427,952)
Ապահովագրական գործունեության արդյունք	4,136	(251,774)	512,803	86,413	44,011	395,589

2012թ.

հազ. ՀՀ դրամ	Ավտոտրանս- պորտային միջոցների ապահովա- գրություն (Կասկո)	ԱՊՊԱ	Բժշկական ապահովա- գրություն	Գույքային ապահովա- գրություն	Այլ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճարներ	151,114	2,187,519	2,672,789	99,045	44,955	5,155,422
Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	(42,493)	-	-	(26,255)	(2,876)	(71,624)
Զուտ ապահովագրավճարներ	108,621	2,187,519	2,672,789	72,790	42,079	5,083,798
Չեղյալ համարված ապահովագրավճարներ և ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների արժեզրկման պահուստ	(1,991)	(184,911)	(8,818)	(1,026)	(2,673)	(199,419)
Չվաստակաձ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխություն	(57,826)	(369,302)	(847,001)	37,465	101,180	(1,135,484)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակաձ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	13,504	-	-	(69,295)	(23,571)	(79,362)
Զուտ վաստակաձ ապահովագրավճարներ	62,308	1,633,306	1,816,970	39,934	117,015	3,669,533
Մարված պահանջներ	(65,193)	(1,182,437)	(377,229)	(1,638)	(6,375)	(1,632,872)
Պահանջների կարգավորման ծախսեր	-	(59,165)	(68)	(116)	-	(59,349)
Վերաապահովագրողների բաժինը մարված պահանջներում	18,448	-	-	208	-	18,656
Մարված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	(46,745)	(1,241,602)	(377,297)	(1,546)	(6,375)	(1,673,565)
Տեղի ունեցած բայց չներկայացած պահանջների պահուստի փոփոխություն	2,895	(4,971)	(139,165)	(177)	(186)	(141,604)
Ներկայացված, սակայն դեռ չմարած պահանջների պահուստների փոփոխություն	(18,298)	(79,558)	(240,013)	(2,217)	1,188	(338,898)
Պահանջների պահուստներում վերաապահովագրողների բաժնի փոփոխություն	5,586	-	-	(579)	-	5,007
Ապահովագրական պայմանագրի պահուստի	(9,817)	(84,529)	(379,178)	(2,973)	1,002	(475,495)

2012թ.

Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն (Կասկո)	ԱՊՊԱ	Բժշկական ապահովագրություն	Գույքային ապահովագրություն	Այլ	Ընդամենը	
հազ. ՀՀ դրամ փոփոխություն, վերապահովագրումից գուտ Ջուտ պահանջներ	(56,562)	(1,326,131)	(756,475)	(4,519)	(5,373)	(2,149,060)
Սուբրոգացիաներ և հետ վերադարձվող գումարներ, արժեզրկման պահուստներից գուտ	-	75,735	-	-	-	75,735
Ձեռքբերման ծախսեր	(14,338)	(288,878)	(216,242)	(11,292)	(3,660)	(534,410)
Փոփոխություն հետաձգված ձեռքբերման ծախսերում	2,527	50,916	38,113	1,990	645	94,191
Վերաապահովագրության գուտ կոմիսիոն եկամուտ	13,760	-	-	8,538	600	22,898
Այլ ապահովագրական ծախսեր	-	(213,353)	(207,372)	-	-	(420,725)
Ապահովագրական գործունեության արդյունք	7,695	(68,405)	674,994	34,651	109,227	758,162

5 Ներդրումային եկամուտ

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
(ա) Տոկոսային եկամուտ		
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	327,267	197,962
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	113,725	51,115
Տրված վարկեր	12,870	13,727
	453,862	262,804
(բ) Տոկոսային ծախս		
Վճարվելիք գումարներ հետգնման համաձայնագրերով	(72,024)	(21,318)
Փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	(121,187)	(535)
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	(1,644)
	(193,211)	(23,497)
(գ) Այլ ներդրումային եկամուտ		
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերությունից	257	51,076
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների հետ կատարված գործարքներից զուտ շահույթ	88,672	10,025
	88,929	61,101
	349,580	300,408

6 Վարչական ծախսեր

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Աշխատակիցների հատուցումներ	791,936	665,338
Վարձակալության և անվտանգության ծախսեր	86,365	45,610
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	30,414	69,385
Աուդիտորական, խորհրդատվական և տեղեկատվական ծառայություններ	33,978	21,462
Հաղորդակցության ծախսեր	33,700	31,170
Վերանորոգման ծախսեր	22,002	12,179
Պահպանման ծախսեր	20,129	8,160
Գրասենյակային ծախսեր	17,484	17,608
Գովազդ	15,677	49,708
Տրանսպորտի և գործուղման ծախսեր	5,424	11,482
Տույժեր և տուգանքներ	1,018	8,319
Այլ վարչական ծախսեր	20,424	45,575
	1,078,551	985,996

7 Արժեզրկումից կորուստներ

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Տրված վարկեր (Օան. 13)	18,806	2,837
Այլ ակտիվներ (Օան. 16)	-	(1,530)
	18,806	1,307

8 Շահութահարկ

Ընկերությունը շահութահարկը վճարում է ընկերությունների համար կիրառվող 20% դրույքով (2012թ-ին՝ 20%):

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
<i>Ընթացիկ հարկի գծով ծախս</i>		
Ընթացիկ տարվա հարկային ծախս	-	(435)
<i>Հետաձգված հարկ</i>		
Հետաձգված հարկի գծով եկամուտ/(ծախս)	78,900	(50,217)
Ընդամենը շահութահարկ	78,900	(50,652)

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
(Վնաս)/շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	(346,876)	68,526
Շահութահարկի գծով եկամուտ/(ծախս)՝ կիրառելի հարկային դրույքով	69,375	(13,705)
Զուտ չհարկվող եկամուտ/(չնվազեցվող ծախսեր)	9,525	(36,947)
	78,900	(50,652)

9 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ		
ՀՀ բանկերում	70,585	60,199
Կանխիկը դրամարկղում	53	53
	70,638	60,252

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների կենտրոնացումներ

2013 և 2012թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների՝ գործընկերների հետ ունեցած մնացորդները, որոնք անհատապես կազմում են ամբողջ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների ավելի քան 10%, հետևյալն են՝

	2013թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ
Յունիբանկ	13,624	26,051
	13,624	26,051

10 Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ

2013թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերում տեղաբաշխված միջոցները 3,495,753 հազար ՀՀ դրամի չափով (2012 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,650,183 հազար ՀՀ դրամ) կազմում են ժամկետային ավանդներ հայկական բանկերում: Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներից ոչ մեկը ոչ ժամկետանց է, և ոչ էլ արժեզրկված:

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցների կենտրոնացումները

2013 և 2012թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերում տեղաբաշխված միջոցները, որոնք անհատապես կազմում են բանկերում տեղաբաշխված միջոցների ավելի քան 10%, հետևյալն են՝

	2013թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ
Կոնվերսիանկ	419,421
ՎՏԲ Բանկ (Հայաստան)	418,684
Առեկսիմբանկ –Գազպրոմբանկի խումբ	408,474
Պրոկրեդիտբանկ	408,452
	1,655,031
	2012թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ
Յունիբանկ	230,218
Արցախբանկ	291,940
Արդշինինվեստբանկ	222,510
Հայբիզնեսբանկ	186,052
Ամերիաբանկ	261,000
Զարգացման Հայկական Բանկ	164,278
	1,355,998

11 Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

2013թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները՝ 1,127,701 հազար ՀՀ դրամի չափով (2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,037,912 հազար) ներկայացնում են ՀՀ պետական գանձապետական պարտատոմսեր:

2013թ. և 2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավադրված ֆինանսական ակտիվների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 12-ում: Տոկոսադրույքների և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պահվող ֆինանսական գործիքների ժամկետայնության մասին տեղեկությունները ներկայացված են ծանոթագրություն 23-ում:

12 Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումներ

Փոխանցված, սակայն դեռևս ամբողջությամբ չապաճանաչված ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունն ունի գործարքներ հետգնման համաձայնագրերով: Հետգնման համաձայնագրերով փոխատվություն տրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին Ընկերության կողմից ստացած կանխիկ դրամի փոխարեն: Այս ֆինանսական ակտիվները կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Ընկերության պարտավորությունների չկատարման (դեֆոլտի) բացակայության դեպքում, սակայն գործընկերը պարտավորվում է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ավարտին: Ընկերության սահմանմամբ այդ արժեթղթերի գծով բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվել են և այդ իսկ պատճառով դրանք չեն ապաճանաչվել: Այս գործարքներն իրականացվում են այն պայմաններով, որոնք ընդունված են ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառության ու վարկային գործունեության ժամանակ:

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետգնման պայմանագրեր են ստորագրվել Արդշինինվեստբանկ ՓԲԸ-ի հետ՝ տարեկան 9% տոկոսադրույքով և ՎՏԲ Հայաստան Բանկ ՓԲԸ-ի հետ՝ տարեկան 9.25% և 9.75% տոկոսադրույքով (31 դեկտեմբերի 2012թ.՝ ՎՏԲ Հայաստան Բանկ ՓԲԸ-ի հետ՝ տարեկան 10% տոկոսադրույքով): 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համապատասխան պարտավորությունը՝ 898,344 հազար ՀՀ դրամ արժեքով, ներառում է հաշվեգրված տոկոս 2,809 հազար ՀՀ դրամի չափով (31 դեկտեմբերի 2012թ.՝ համապատասխանաբար 99,099 հազար ՀՀ դրամ և 98 հազար ՀՀ դրամ): Հետգնման պայմանագրերը կնքվում են մինչև 30 օր ժամկետով:

	2013թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ որոնք գրավադրվել են հետգնման պայմանագրերով	916,934	93,239
Համապատասխան պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը	898,344	90,099

13 Տրված վարկեր

	2013թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ
Վարկեր անհատներին	26,590	57,952
Վարկեր աշխատողներին	28,380	26,621
	54,970	84,573
Արժեզրկման գծով պահուստ	(1,478)	(4,312)

53,492	80,261
---------------	---------------

Անհատներին տրված վարկերը ներառում են վարկեր տրված հաճախորդներին, որոնք գնվել են 2011 թ.-ի հունվարի 25-ին Արմենիա Տելեֆոն Կոմպանի (ԱրմենՏել) ՓԲԸ-ից: Այդ վարկերը ԱրմենՏելի կողմից բջջային հեռախոսների ապառիկ վաճառքի պայմանագրեր են: Ընկերությունը նախատեսում է ստանալ դրամական հոսքեր այդ վարկերի համար մինչև 2015թ.: Դրամական հոսքերը գեղչվել են 24% տարեկան տոկոսադրույքով, որն արտացոլում է առանց գրավի սպառողական վարկերի ռիսկայնությունը: 2013թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ վարկերի մնացորդները կազմում են 24,483 հազար ՀՀ դրամ (2012 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 38,194 հազար ՀՀ դրամ):

Անհատներին տրված մնացած վարկերը Ընկերության նախկին աշխատակիցներին տրված վարկերն են: Աշխատակիցներին ու անհատներին տրված վարկերը ապահովագրված են փոխադրամիջոցներով, որոնց իրական արժեքը 2013 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին կազմում է 13,321 հազար ՀՀ դրամ (2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 15,205 հազար ՀՀ դրամ):

Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի շարժի վերլուծությունը՝

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Մնացորդը տարվա սկզբին	(4,312)	(1,222)
Տարվա գուտ ծախս	(18,806)	(2,837)
Դուրսգումներ տարվա ընթացքում	21,640	(253)
Մնացորդը տարեվերջին	(1,478)	(4,312)

14 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ

	2013թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ
Ստացվելիք գումարներ՝ առաջացած ուղղակի ապահովագրության գործառնություններից	1,434,752	1,065,803
Կանխավճարներ բժշկական կազմակերպություններին	298,388	143,627
Սուբրոգացիաներ	169,779	130,011
Վերաապահովագրության գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	4,015	-
Կանխավճարներ հատուցումների գծով	13,511	132,439
	1,920,445	1,471,880
Արժեզրկման գծով պահուստ	(254,372)	(236,940)
	1,666,073	1,234,940

Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների արժեզրկման գծով պահուստի շարժի վերլուծություն՝

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	236,940	65,385
Տարվա զուտ ծախս	179,962	196,369
Դուրսգումարներ տարվա ընթացքում	(162,530)	(24,814)
Մնացորդը տարեվերջին	254,372	236,940

15 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. ՀՀ դրամ

	Գրասենյակային գույք	Կապի, հաղորդակցման միջոցներ և համակարգիչներ	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Վարձակալված ակտիվների վրա կապիտալացվող ծախսեր	Ընդամենը
Մկրդնական արժեք						
2013թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ	64,251	120,078	45,133	8,343	-	237,805
Ձեռքբերումներ	37,675	9,279	1,111	5,071	49,035	102,171
Օտարումներ	(851)	(2,126)	(99)	(140)	-	(3,216)
2013 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	101,075	127,231	46,145	13,274	49,035	336,760
Մաշվածություն						
2013թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ	20,832	87,152	6,659	992	-	115,635
Մաշվածության ծախս	15,677	7,668	9,023	1,536	1,293	35,197
Օտարումներ	(851)	(2,126)	(99)	(140)	-	(3,216)
2013 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35,658	92,694	15,583	2,388	1,293	147,616
Հաշվեկշռային արժեք						
2013թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	65,417	34,537	30,562	10,886	47,742	189,144
2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	43,419	32,926	38,474	7,351	-	122,170

4,783 հազար ՀՀ դրամի և 4,755 հազար ՀՀ դրամի չափով մաշվածության ծախսը ներառված է է շահույթի կամ վնասի և այլ եկամուտների մասին հաշվետվությունում այլ ապահովագրական ծախսերի մեջ 2013 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին և 2012 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար, համապատասխանաբար (տես` Ծան. 4):

հազ. ՀՀ դրամ	Գրասենյա- կային գույք	Կապի, հաղորդակց-ման միջոցներ և համա- կարգիչներ	Փոխադրամի- ջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Մկզբնական արժեք					
2012թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ	54,847	80,837	38,945	8,343	182,972
Ձեռքբերումներ	9,861	41,472	32,022	-	83,355
Օտարումներ	(457)	(2,231)	(25,834)	-	(28,522)
2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	64,251	120,078	45,133	8,343	237,805
Մաշվածություն					
2012թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ	9,877	33,534	870	157	44,438
Մաշվածության ծախս	11,412	53,982	7,911	835	74,140
Օտարումներ	(457)	(364)	(2,122)	-	(2,943)
2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,832	87,152	6,659	992	115,635
Հաշվեկշռային արժեք					
2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	43,419	32,926	38,474	7,351	122,170
2011 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	44,970	47,303	38,075	8,186	138,534

16 Այլ ակտիվներ

	2013թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ
Կանխավճարներ ծառայությունների դիմաց	36,654	53,747
Նյութեր	46,246	31,021
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	8,217	3,509
Շահութահարկից բացի այլ հարկերի գծով կանխավճարներ	-	11,574
Այլ ստացվելիք գումարներ	25,395	28,286
	116,512	128,137

Այլ ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստի շարժի վերլուծությունը՝

	2013թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. դեկտեմբերի 31 հազ. ՀՀ դրամ
Մնացորդը տարվա սկզբին	-	1,530
Զուտ ծախս	-	(1,530)
Մնացորդը տարեվերջին	-	-

17 Ապահովագրական պայմանագրերի պահուստներ

հազ. ՀՀ դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31			2012թ. դեկտեմբերի 31		
	Համախառն	Վերապահ- վագրություն	Զուտ	Համախառն	Վերապահ- հովագրություն	Զուտ
Չվաստակաձ ապահովագրավճարներ	1,751,827	(80,056)	1,671,771	1,610,586	(54,704)	1,555,882
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	281,070	-	281,070	155,327	-	155,327
Չվճարված պահանջների պահուստ	442,632	(6,029)	436,603	500,616	(5,110)	495,506
Ընդամենը ապահովագրական պայմանագրերի պահուստներ	2,475,529	(86,085)	2,389,444	2,266,529	(59,814)	2,206,715

ա. Ապահովագրական պայմանագրի պահուստի շարժի վերլուծություն (համախառն վերաապահովագրություն)

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Մնացորդն առ 1 հունվարի	2,266,529	650,543
Համախառն փոխանցված ապահովագրավճարներ (Ծան. 4)	5,795,866	5,155,422
Չեղյալ հայտարարված ապահովագրավճարներ և ապահովագրական ստացվելիք գումարների պահուստ (Ծան. 4)	(709,192)	(199,419)
Համախառն վաստակած ապահովագրավճարներ (Ծան. 4)	(4,945,433)	(3,820,519)
Նախորդ տարվա պահանջներին վերաբերող գնահատականների և վճարումների փոփոխություն (Ծան. 4)	125,743	141,604
Ընթացիկ տարվա պահանջների ակնկալվող ծախսը (Ծան. 4)	(57,984)	338,898
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի	2,475,529	2,266,529

բ. Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստների շարժի վերլուծություն (համախառն)

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Մնացորդն առ 1 հունվարի	1,610,586	475,102
Համախառն փոխանցված ապահովագրավճարներ (Ծան. 4)	5,795,866	5,155,422
Չեղյալ հայտարարված ապահովագրավճարներ և ապահովագրական ստացվելիք գումարների պահուստ (Ծան. 4)	(709,192)	(199,419)
Համախառն վաստակած ապահովագրավճարներ	(4,945,433)	(3,820,519)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի	1,751,827	1,610,586

գ. Պահանջների պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Փաստացի, սակայն չներկայացված պահանջների մնացորդը առ 1 հունվարի	155,327	13,723
Տեղեկացված պահանջների պահուստի մնացորդը առ 1 հունվարի	500,616	161,718
Պահանջների պահուստի ընդհանուր մնացորդը առ 1 հունվարի	655,943	175,441
Նախորդ տարվա պահանջներին վերաբերող գնահատականների և վճարումների փոփոխություն (Ծան. 4)	125,743	141,604
Ընթացիկ տարվա պահանջների ակնկալվող ծախսը (Ծան. 4)	(57,984)	338,898
Պահանջների պահուստի ընդհանուր մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	723,702	655,943
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	281,070	155,327
Տեղեկացված պահանջների պահուստի մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	442,632	500,616

18 Փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ

	31 դեկտեմբերի 2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Փոխառություններ		
Փոխառություններ	1,216,920	-
Հաշվեգրված տոկոս	70,987	-
	1,287,907	-
Ստորադաս փոխառություններ		
Ստորադաս փոխառություններ	811,280	-
Հաշվեգրված տոկոս	47,727	-
	859,007	-
Ընդամենը փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	2,146,914	-

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապակցված կողմերից փոխառությամբ ստացված բոլոր գումարները ստացվել են տարեկան 7% տոկոսադրույքով:

Զգեղյված դրամական հոսքերը փոխառությունների գծով ինչպես նաև արժույթային և ժամկետային վերլուծությունները ներկայացված են ծանոթագրություն 23-ում:

Մնանկացման կամ լուծարման դեպքում Ընկերության ստորադաս փոխառության մարումը ստորադասվում է Ընկերության՝ այլ փոխատուների հանդեպ ունեցած պարտավորություններին:

19 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ

	31 դեկտեմբերի 2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Որպես կանխավճար ստացված ապահովագրավճարներ	125,485	463,879
Վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	21,963	23,421
Վճարվելիք պահանջներ	93,377	52,915
Զեղյակ հայտարարված ապահովագրավճարների գծով վճարվելիք գումարներ	47,193	19,280
Գործակալներին վճարվելիք գումարներ	19,324	21,680
	307,342	581,175

20 Այլ պարտավորություններ

	31 դեկտեմբերի 2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Վճարվելիք արտոնյալ շահաբաժիններ	125,820	83,880
Աշխատակիցներին վերաբերվող պարտավորություններ	67,382	66,956
Մատակարարներին ու կապալառուներին վճարվելիք գումարներ	45,037	37,180
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի, սոցալ պարտավորություններ	38,397	45,189
Հայաստանի ապահովագրողների բյուրոյին վճարվելիք գումարներ	18,851	16,329
Այլ	86	450
	295,573	249,984

21 Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ 2013 և 2012 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2013 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի և 2012 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև:

Հետաձգված հարկերի համար կիրառվող հարկային դրույքը 20% է (2012թ.՝ 20%):

	հազ. ՀՀ դրամ		Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ	
	2013թ.	2012թ.	2013թ.	2012թ.	2013թ.	2012թ.	2013թ.	2012թ.
Ակտիվներ								
Կանխիկ դրամական միջոցներ	-	-	(141)	(120)	(141)	(120)	-	-
Բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	-	-	(6,992)	(3,301)	(6,992)	(3,301)	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	(15,120)	-	(15,120)	-	-	-
Տրված վարկեր	-	7,623	(4,935)	-	(4,935)	7,623	-	-
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	76,905	28,702	-	-	76,905	28,702	-	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	(5,994)	-	(5,994)	-	-	-
Այլ ակտիվներ	-	1,040	(2,268)	-	(2,268)	1,040	-	-

հազ. ՀՀ դրամ	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ	
	2013թ.	2012թ.	2013թ.	2012թ.	2013թ.	2012թ.
Հաջորդ ժամանակաշրջաններ փոխադրված հարկային վնասներ	27,105	-	-	-	27,105	-
Պարտավորություններ						
Ապահովագրության պայմանագրերի պահուստ	676	-	-	(50,293)	676	(50,293)
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	-	8,935	-	-	-	8,935
Այլ պարտավորություններ	10,264	8,014	-	-	10,264	8,014
Զուտ հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)	114,950	54,314	(35,450)	(53,714)	79,500	600

2013 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ժամանակավոր տարբերությունների շարժը

հազ. ՀՀ դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2013 թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.
Ակտիվներ			
Կանխիկ դրամական միջոցներ	(120)	(21)	(141)
Բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	(3,301)	(3,691)	(6,992)
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	(15,120)	(15,120)
Տրված վարկեր	7,623	(12,558)	(4,935)
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	28,702	48,203	76,905
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	(5,994)	(5,994)
Այլ ակտիվներ	1,040	(3,308)	(2,268)
Հաջորդ ժամանակաշրջաններ փոխադրված հարկային վնասներ	-	27,105	27,105
Պարտավորություններ			
Ապահովագրության պայմանագրերի պահուստ	(50,293)	50,969	676
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	8,935	(8,935)	-
Այլ պարտավորություններ	8,014	2,250	10,264
Զուտ հարկային ակտիվներ	600	78,900	79,500

2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ժամանակավոր տարբերությունների շարժը

հազ. ՀՀ դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2012թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2012թ.
Ակտիվներ			
Կանխիկ դրամական միջոցներ	(270)	150	(120)
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	(3,711)	410	(3,301)
Տրված վարկեր	12,238	(4,615)	7,623
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	13,850	14,852	28,702
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	15,458	(15,458)	-
Այլ ակտիվներ	-	1,040	1,040
Հաջորդ ժամանակաշրջաններ փոխանցված հարկային վնասներ	10,747	(10,747)	-
Պարտավորություններ			
Ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներ	(6,742)	(43,551)	(50,293)
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	-	8,935	8,935
Այլ պարտավորություններ	9,247	(1,233)	8,014
Զուտ հարկային ակտիվներ	50,817	(50,217)	600

22 Բաժնետիրական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկված բաժնետիրական կապիտալը կազմված է 1,404 հազար սովորական և 466 հազար արտոնյալ բաժնետոմսերից: Բոլոր բաժնետոմսերն ունեն 1,000,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեք: Ընդհանուր բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 1,870,000 հազար ՀՀ դրամ 2013թ. և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բոլոր բաժնետոմսերը լիազորվել, թողարկվել և ամբողջովին վճարվել են 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Սովորական բաժնետոմսեր

Բոլոր սովորական բաժնետոմսերը դասկարգվում են համարժեք հիմունքով Ընկերության մնացորդային ակտիվների գծով: Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Ընկերության բաժնետերերի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս - մեկ ձայն սկզբունքով:

Հետ չգնվող արտոնյալ բաժնետոմսեր

Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք չունեն փոխարկել կամ հետ գնել բաժնետոմսերը, սակայն իրավունք ունեն ստանալ անվանական արժեքի 9%-ի չափով տարեկան շահաբաժիններ: Եթե շահաբաժինը չի վճարվում, ապա արտոնյալ բաժնետոմսերը տալիս են քվեարկելու իրավունք մինչև բաժնետերերի հաջորդ տարեկան ժողովը:

Լուծարման դեպքում արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերն առաջինն են ստանում հայտարարված չվճարված շահաբաժինները և արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքը: Այնուհետև, բոլոր բաժնետերերը՝ սովորական և արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերը հավասարապես մասնակցում են մնացած ակտիվների բաշխմանը:

Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Ընկերության չբաշխված շահույթի առավելագույն չափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն Ընկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ չունի բաշխման ենթակա պահուստներ:

2013թ. և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի հաշվեգրված կուտակային արտոնյալ շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի համար (տես Ծան. 20): Այդ շահաբաժինները չեն վճարվել, քանի որ 2013թ. և 2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի կուտակված վնաս:

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է ապահովագրական գործունեության համար և Ընկերության գործառնությունների կարևոր տարր է: Շուկայական ռիսկը, որը ներառում է փոխարժեքի, տոկոսադրույքի, բաժնետոմսերի գնի հետ կապված ռիսկերը, ինչպես նաև արտարժույթի ռիսկը, վարկային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Ընկերության Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի համար: Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման ու վերահսկման ընթացակարգերի մշակման և ներդրման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկի թե արտաքին, թե ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Ընկերության կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Ընկերության տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունները 2013 և 2012թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներն այդ ամսաթվի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2013թ. Արժեք հազ. ՀՀ դրամ	2013թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք	2012թ. Արժեք հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք
Տոկոսակիր ակտիվներ				
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ				
- ՀՀ դրամով	1,295,127	12.06%	1,550,561	12.10%
- ԱՄՆ դոլարով	2,200,626	9.00%	99,622	9.00%
Տրված վարկեր				
- ՀՀ դրամով	53,492	15.80%	80,261	15.72%
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
<i>Չգրավադրված</i>				
- ՀՀ դրամ	210,767	14.17%	944,673	13.83%
<i>Գրավադրված</i>				
- ՀՀ դրամ	916,934	14.17%	93,239	13.83%
Տոկոսակիր պարտավորություններ Վճարվելիք գումարներ հետգնման համաձայնագրերով				
- ՀՀ դրամով	898,344	10.00 %	90,099	10.00 %
Փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ				
- ՀՀ դրամով	2,146,914	7.00%	-	-

Տոկոսադրույքի ռիսկը Ընկերության եկամտի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում:

Տոկոսադրույքի ռիսկն առաջանում է, երբ որոշակի ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսվող ակտիվներն ավելի կամ պակաս են նույն ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսվող պարտավորություններից:

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Ստորև ներկայացվում է տոկոսադրույքի փոփոխության (վերագնորոշման ռիսկի) նկատմամբ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 տոկոսային կետով (տկ) եկամտաբերության կորերի գույքահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2013 և 2012 թթ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակի ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	2013թ.	2012թ.
	<u>հազ. ՀՀ դրամ</u>	<u>հազ. ՀՀ դրամ</u>
100 տկ գույքահեռ աճ	17,161	8,727
100 տկ գույքահեռ նվազում	<u>(17,161)</u>	<u>(8,727)</u>

Ընկերության կանխատեսվող տարվա շահույթի զգայունության, իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխության վերլուծությունը, կախված 2013 և 2012 թթ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գործող տոկոսադրույքների և եկամտաբերության կորի 100 տոկոսային կետի (տկ) հավասարաչափ աճի կամ նվազման պարզեցված սցենարից հետևյալն է՝

	2013թ.	2012թ.
	<u>հազ. ՀՀ դրամ</u>	<u>հազ. ՀՀ դրամ</u>
100 տկ գույքահեռ աճ	(13,430)	(15,203)
100 տկ գույքահեռ նվազում	<u>13,663</u>	<u>15,645</u>

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Ընկերությունն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսվող ակտիվներն ավելի կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսվող պարտավորություններից:

Սույն աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2013 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. ՀՀ դրամ	<u>ՀՀ դրամ</u>	<u>ԱՄՆ դոլար</u>	<u>Եվրո</u>	<u>Ընդամենը</u>
Ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	69,542	1,037	59	70,638
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	1,295,128	2,200,625	-	3,495,753
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,127,701	-	-	1,127,701
Տրված վարկեր	53,492	-	-	53,492
Ապահովագրությունից և վերաապահովագրությունից ստացվելիք գումարներ	1,350,159	4,015	-	1,354,174
Վերաապահովագրողների բաժինը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում	6,029	-	-	6,029
Այլ ակտիվներ	<u>20,443</u>	<u>4,952</u>	<u>-</u>	<u>25,395</u>
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	<u>3,922,494</u>	<u>2,210,629</u>	<u>59</u>	<u>6,133,182</u>
Ֆինանսական պարտավորություններ				
	719,139	-	4,563	723,702

հազ. ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ընդամենը
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ				
Վճարվելիք գումարներ հետգնման համաձայնագրերով	898,344	-	-	898,344
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	307,283	1	58	307,342
Փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	-	2,146,914	-	2,146,914
Այլ պարտավորություններ	255,502	-	1,588	257,090
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	2,180,268	2,146,915	6,209	4,333,392
Զուտ ֆինանսական դիրք 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,742,226	63,714	(6,150)	1,799,790

Սույն աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2012 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ընդամենը
Ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	59,351	848	53	60,252
Բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	1,550,561	99,622	-	1,650,183
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,037,912	-	-	1,037,912
Տրամադրված վարկեր	80,261	-	-	80,261
Ապահովագրությունից և վերապահովագրությունից ստացվելիք գումարներ	958,874	-	-	958,874
Վերապահովագրողների բաժինը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում	5,110	-	-	5,110
Այլ ակտիվներ	28,286	-	-	28,286
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	3,720,355	100,470	53	3,820,878
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	655,943	-	-	655,943
Վճարվելիք գումարներ հետգնման համաձայնագրերով	90,099	-	-	90,099
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	106,861	10,419	16	117,296
Այլ պարտավորություններ	191,535	12,689	571	204,795
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	1,044,438	23,108	587	1,068,133
Զուտ ֆինանսական դիրք 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,675,917	77,362	(534)	2,752,745

Ստորև ներկայացվում է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ Ընկերության տարվա զուտ եկամտի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 2012թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի և ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի փոխարժեքի 5% փոփոխության պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 5% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	3,186	3,868
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 5% արժեգրվում ՀՀ դրամի նկատմամբ	(3,186)	(3,868)
Եվրոյի փոխարժեքի 5% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	(308)	(27)
Եվրոյի փոխարժեքի 5% Եվրոյի փոխարժեքի 5%	308	27

(գ) Վարկային ռիսկ

Ֆիքսված եկամուտով արժեթղթերի պորտֆելը, բանկերում տեղաբաշխված միջոցները, ընթացիկ հաշիվները, ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք միջոցները և սրամադրված վարկերը ենթարկվում են վարկային ռիսկի: Վարկային ռիսկը հնարավոր վնաս կրելու ռիսկն է փոխառուի կողմից պարտքը մարելու անկարողության պատճառով: Ընկերության նպատակն է վաստակել բավարար եկամուտ արժեթղթերի դիվերսիֆիկացված պորտֆելում ներդրումներ կատարելու միջոցով: Ընկերությունն այս ռիսկը կառավարում է միայն պետական արժեթղթեր գնելու միջոցով:

Ընկերությունը վերապահովագրում է որոշ ռիսկեր վերապահովագրական ընկերություններում: Վերապահովագրական ընկերություն ընտրելիս հաշվի է առնվում վճարունակությունը և հուսալիությունը և պակաս չափով դիվերսիֆիկացիան (ռիսկի տարածումը պայմանագրային կողմերի միջև):

Ընկերությունն ունի նաև այլ դեբիտորական պարտքերի մնացորդներ, որոնք կարող են ենթարկվել վարկային ռիսկի: Այս դեբիտորական պարտքերից ամենաեականները գործակալներից ստացվելիք գումարներն ու ստացվելիք ապահովագրավճարներն են: Ապահովադիրներից գումարները չստանալու ռիսկը նվազեցնելու համար ապահովագրության պայմանագրում ներառվում է դրույթ, համաձայն որի ապահովագրության պայմանագիրը չեղյալ է հայտարարվում ապահովագրավճարը սահմանված ամսաթվին չվճարելու դեպքում:

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցների հետ կապված վարկային ռիսկը նվազեցնելու համար Ընկերությունը կատարում է տարաբնույթ տեղաբաշխումներ և հիմնականում ներդրումներ Հայաստանի այն բանկերում, որոնց վճարունակությունը ղեկավարության կողմից գնահատվում է որպես բարձր:

Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերահսկում է իր ենթարկվածությունը վարկային ռիսկին: Վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում:

Ընկերության առավելագույն ենթարկվածությունը վարկային ռեսկին ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	70,638	60,199
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	3,495,753	1,650,183
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	1,127,701	1,037,912
Տրված վարկեր	53,492	80,261
Ապահովագրությունից և վերապահովագրությունից ստացվելիք գումարներ	1,354,174	958,874
Վերապահովագրողների բաժինը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում	6,029	5,110
Այլ ակտիվներ	25,395	28,286
	6,133,182	3,820,825

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Ըներությունը կունենա դժվարություններ պարտավորվածությունները կատարելիս: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է ֆինանսական կազմակերպությունների՝ ներառյալ Ընկերության իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Ընկերության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Ընկերության իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ղեկավարության կողմից:

Մտորն բերվող աղյուսակում ներկայացված են Ընկերության ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ պայմանագրով սահմանված մարման ժամկետի 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Մինչև 1 տարի հազ. ՀՀ դրամ	1 -ից 5 տարի հազ. ՀՀ դրամ	5 տարուց ավել հազ. ՀՀ դրամ	Առանց ժամկետայնության հազ. ՀՀ դրամ	Ընդամենը հազ. ՀՀ դրամ
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	70,638	-	-	-	70,638
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	3,495,753	-	-	-	3,495,753
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	76,751	1,050,950	-	-	1,127,701
Տրված վարկեր	43,972	9,520	-	-	53,492
Ապահովագրության և վերապահովագրության զծով ստացվելիք գումարներ	1,354,174	-	-	-	1,354,174
Վերապահովագրողների բաժինը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում	6,029	-	-	-	6,029
Այլ ակտիվներ	20,443	4,952	-	-	25,395
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	5,067,760	1,065,422	-	-	6,133,182
Պարտավորություններ					
Ապահովագրության պայմանագրերի զծով պահուստներ	723,702	-	-	-	723,702
Վճարվելիք գումարներ հետզման համաձայնագրերով	898,344	-	-	-	898,344
Ապահովագրության և վերապահովագրության զծով վճարվելիք գումարներ	307,342	-	-	-	307,342
Փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	1,335,633	811,281	-	-	2,146,914
Այլ պարտավորություններ	257,090	-	-	-	257,090
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	3,522,111	811,281	-	-	4,333,392
Զուտ ֆինանսական դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2013թ	1,545,649	254,141	-	-	1,799,790

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են Ընկերության ակտիվները և պարտավորություններն ըստ պայմանագրով սահմանված մարման ժամկետի 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Մինչև 1տարի	1 -ից 5 տարի	5 տարուց ավել	Առանց ժամկետայնության	Ընդամենը
	հազ.ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
Ֆինանսական ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	60,252	-	-	-	60,252
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	1,650,183	-	-	-	1,650,183
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	1,037,912	-	-	1,037,912
Տրված վարկեր	39,415	40,846	-	-	80,261
Ապահովագրության և վերապահովագրության զծով ստացվելիք գումարներ	958,874	-	-	-	958,874
Վերապահովագրողների բաժինը ապահովագրության պայմանագրերի պահուստներում	5,110	-	-	-	5,110
Այլ ակտիվներ	28,286	-	-	-	28,286
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	2,742,120	1,078,758	-	-	3,820,878
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Ապահովագրության պայմանագրերի զծով պահուստներ	634,730	21,213	-	-	655,943
Վճարվելիք գումարներ ետզման համաձայնագրերով	90,099	-	-	-	90,099
Ապահովագրության և վերապահովագրության զծով վճարվելիք գումարներ	117,296	-	-	-	117,296
Այլ պարտավորություններ	204,795	-	-	-	204,795

«ՌԵՍՈ» Ապահովագրական ՓԲԸ
2013թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	1,046,920	21,213	-	-	1,068,133
Զուտ ֆինանսական դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2012թ	<u>1,695,200</u>	<u>1,057,545</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2,752,745</u>

Ստորև ներկայացված են Ընկերության ֆինանսական պարտավորություններն ըստ իրենց պայմանագրային մարման ժամկետների մնացորդների 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով դրանց ամենավաղ հնարավոր մարման ժամկետների վրա հիմնված չգեղջված դրամական հոսքերը:

	Մինչև 1տարի	1 -ից 5 տարի	5 տարուց ավել	Առանց ժամկետայնության	Ընդամենը
	հազ.ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Ապահովագրական պայմանագրերի պահուստներ	723,702	-	-	-	723,702
Պարտավորություններ հետգնման պայմանագրերի գծով	900,775	-	-	-	900,775
Վճարման ենթակա գումարներ ապահովագրության և վերապահովագրության գծով	307,342	-	-	-	307,342
Փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	1,358,894	1,038,438	-	-	2,397,332
Այլ պարտավորություններ	257,090	-	-	-	257,090
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	3,547,803	1,038,438	-	-	4,586,241

Ստորև ներկայացված են Ընկերության ֆինանսական պարտավորություններն ըստ իրենց պայմանագրային մարման ժամկետների մնացորդների 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով դրանց ամենավաղ հնարավոր մարման ժամկետների վրա հիմնված չգեղջված դրամական հոսքերը:

	Մինչև 1տարի	1 -ից 5 տարի	5 տարուց ավել	Առանց ժամկետայնության	Ընդամենը
	հազ.ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Ապահովագրական պայմանագրերի պահուստներ	634,730	21,213	-	-	655,943
Պարտավորություններ հետգնման համաձայնագրերի գծով	90,370	-	-	-	90,370
Վճարման ենթակա գումարներ ապահովագրության և վերապահովագրության գծով	117,296	-	-	-	117,296
Այլ պարտավորություններ	204,795	-	-	-	204,795
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	1,047,191	21,213	-	-	1,068,404

24 Ապահովագրական ռիսկի կառավարում

(ա) Ռիսկի կառավարման նպատակները և ապահովագրական ռիսկի նվազեցման քաղաքականությունը

Ընկերության կողմից իրականացվող հիմնական ապահովագրական գործունեությունը ենթադրում է վնաս կրելու ռիսկ անհատների և կազմակերպությունների հետ իրականացվող գործառնություններից, որոնք ուղղակիորեն ենթարկվում են ռիսկին: Նման ռիսկերը կարող են վերաբերել գույքին, պարտավորություններին, դժբախտ պատահարներին, առողջությանը, բեռնավորադրումներին և այլ վտանգներին, որոնք կարող են առաջանալ ապահովագրվող պատահարից: Արդյունքում, Ընկերության համար ռիսկի գործոն է հանդիսանում անորոշությունը, որը կապված է ապահովագրության պայմանագրի պահանջների ժամկետների և բարդության հետ: Հիմնական ռիսկը կայանում է նրանում, որ պահանջների հաճախականությունը և բարդությունը կարող է նախատեսվածից ավելի մեծ լինել: Ապահովագրվող պատահարները բնույթով հազվադեպ են, և մեկ տարվա ընթացքում պատահարների փաստացի քանակը և չափը տարբերվում են ընդունված վիճակագրական մեթոդով գնահատվածներից:

Ընկերությունն ապահովագրական ռիսկը կառավարում է ընդունված վիճակագրական մեթոդների, ռիսկերի կենտրոնացման վերաապահովագրման, անդերրայթինգի սահմանաչափերի, գործառնությունների հաստատման ընթացակարգերի, գնորոշման ուղեցույցների և առաջացող հիմնահարցերի վերահսկման միջոցով:

(i) Անդերրայթինգի ռազմավարություն

Ընկերության անդերրայթինգի ռազմավարության նպատակը դիվերսիֆիկացիայի ապահովումն է, որի արդյունքում Ընկերության պորտֆելը ցանկացած պահի կներառի ոչ փոխկապակցվող ռիսկերի բազմաթիվ դասեր, և ռիսկի յուրաքանչյուր դասը, իր հերթին, անդրադարձ կգտնի մեծ քանակությամբ ապահովագրության պայմանագրերում: Ղեկավարությունը գտնում է, որ այս մոտեցումը նվազեցնում է փոփոխական արդյունքի հնարավորությունը:

Անդերրայթինգի ռազմավարությունը ներկայացվում է գործարար ծրագրում, որը սահմանում է ապահովագրման ենթակա բիզնեսի դասերը և ենթադասերը, ինչպես նաև տարածքը, որտեղ բիզնեսը պետք է ապահովագրվի: Ռազմավարությունն իրականացվում է անդերրայթինգի ուղեցույցների միջոցով, որոնք սահմանում են անդերրայթինգի մանրամասն կանոններ ծառայությունների յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ուղեցույցներն անդրադառնում են ապահովագրություն հասկացությանը, համապատասխան ընթացակարգերին, ռիսկերի նկարագրերին, պայմաններին, իրավունքներին և պարտականություններին, փաստաթղթավորման պահանջներին, պայմանագրերի ձևերին/քաղաքականությունների օրինակներին, կիրառելի սակագների հիմնավորմանը և կիրառելի սակագների վրա ազդող գործոններին:

Սակագների հաշվարկն իրականացնելիս հիմք են ընդունվում շահութաբերությունը և տատանումները, կորստի հարաբերակցությունը, պայմանական դեպքերի, ծախսերի և շահույթի հավանականության նախատեսումը:

Անդերրայթինգի ուղեցույցների պահպանումը կանոնավոր կերպով վերահսկվում է ղեկավարության կողմից:

(ii) Վերաապահովագրության ռազմավարություն

Ընկերությունը վերաապահովագրում է անդերրայթինգի ենթարկվող ռիսկերի մի մասը՝ վնասներ կրելու ռիսկը կառավարելու և կապիտալի ռեսուրսների անվտանգությունն ապահովելու նպատակով: Ընկերությունը հիմնականում գնում է ֆակուլտատիվ, քվոտային վերաապահովագրություն կամ ավելցուկի վերաապահովագրություն, ինչը թույլ է տալիս նվազեցնել ռիսկը յուրաքանչյուր առանձին պայմանագրի համար կամ որոշ այլ սահմանված հանգամանքներում՝ կախված գործունեության ոլորտից:

Վերաապահովագրության փոխանցված պայմանագրերը ներառում են վարկային ռիսկ կապված վերաապահովագրության պայմանագրերից, ինչպես նաև վերաապահովագրողների կանոններից և նախասիրություններից: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերահսկում է վերաապահովագրվողների ֆինանսական վիճակը և պարբերաբար վերանայում է վերաապահովագրության պայմանները:

Ընկերությունը չի կիրառում վնասի սահմանափակմանն ուղղված վերաապահովագրություն:

(բ) Ապահովագրության պայմանագրի դրույթները և պայմանները և ներառվող ռիսկերի բնույթը

Ստորև ներկայացված են ապահովագրության պայմանագրերի այն պայմանները, որոնք էական ազդեցություն ունեն ապահովագրության պայմանագրերից առաջացող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի ժամկետների և անորոշության վրա: Ի լրումն, ստորև ներկայացվածը թույլ է տալիս գնահատել Ընկերության հիմնական ծառայությունները և հարակից ռիսկերի կառավարման Ընկերության մեթոդները:

(i) Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն

Ծառայության առանձնահատկությունները

Ընկերության ապահովագրական պորտֆելի 3.96%-ը 2013 թվականի ընթացքում վերաբերվում է ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրությանը ներառյալ ամբողջական համապարփակ ապահովագրություն (Կասկո), ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ): Կասկո պայմանագրերով կազմակերպություններին և անհատներին փոխհատուցվում է փոխադրամիջոցների հետ կապված կրած կամ դրանց հասցված վնասը: ԱՊՊԱ պայմանագրերով փոխադրամիջոցի սեփականատիրոջը փոխհատուցվում են այն գումարները, որոնք նա վճարում է երրորդ անձանց գույքը վնասելու, մահվան կամ վնասվածքների դեպքում: Այդ իսկ պատճառով, ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրությունը ներառում է համապատասխանաբար կարճ ու երկար ժամանակաշրջան ապահովագրական գումարի ստացման և հատուցման վճարման միջև:

Որպես կանոն առավել արագ վճարվում են այն պահանջները, որոնք փոխհատուցում են ապահովադիրին մեքենայի ֆիզիկական վնասվածքի արդյունքում կրած վնասը: Պահանջները, որոնց վճարումն առավել երկար ժամանակ է պահանջում և որոնք առավել դժվար գնահատելի են, վերաբերում են մարմնական վնասվածքների հատուցումներին:

Ռիսկերի կառավարումը

Որպես կանոն, ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն հետ կապված պահանջները ներկայացվում են ոչ մեծ հետաձգումներով, և պահանջների բարդությունը համեմատաբար մեծ չէ: Ընդհանուր առմամբ գործունեության այս ոլորտի պահանջների պարտավորություններն առաջացնում են միջին չափի ռիսկ: Ընկերությունը վերահսկում է և արձագանքում է վերանորոգման ծախսերի, վնասվածքների փոխհատուցման, գողությունների հաճախականության և դժբախտ պատահարների հետ կապված պահանջների շարժին ու միտումների փոփոխություններին:

Պահանջների ներկայացման հաճախականության վրա ազդում են անբարենպաստ եղանակային պայմանները, պահանջների քանակն ավելի մեծ է լինում ձմռան ամիսներին:

Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրության տեսակները ենթարկվում են աղերքայթինգի ելնելով դժբախտ պատահարների վիճակագրական տվյալներից: Ընկերությունը վերաապահովագրում է Կասկո ռիսկերը քվոտային վերաապահովագրության միջոցով, որի արդյունքում ընկերությունը յուրաքանչյուր ապահովագրական դեպքի համար սահմանափակում է վերջանական գուտ վնասի 30%-ի չափով:

(ii) Առողջության ապահովագրություն

Ծառայության առանձնահատկությունները

Ընկերության ապահովագրական պորտֆելի 2.34%-ը 2013 թվականի ընթացքում վերաբերվում է առողջության ապահովագրությանը: Այս պայամանագրերով Ընկերությունը փոխհատուցում է բուժման և հիվանդանոցի ծախսերը: Այս պորտֆելը ներառում է թե անհատների ապահովագրության և թե կազմակերպությունների կորպորատիվ ապահովագրության փաթեթները: Ընկերությունն ակտիվ չի խթանում անհատների առողջության ապահովագրության պայմանագրերը՝ խուսափելով ապահովագրվածի բացասական ընտրությունից:

Ռիսկերի կառավարումը

Առողջության ապահովագրությունը կախված է բուժման անհրաժեշտության առաջացումից: Ընկերությունը վերահսկում է իր ռիսկերը կորպորատիվ ռազմավարության առանձնահատկությունների և բժշկական ստուգման միջոցով, արդյունքում, գները որոշելիս հաշվի են առնվում ապահովագրվողի ներկա առողջական վիճակը և ընտանիքի բժշկական պատմությունը:

(iii) Պարտադիր բժշկական ապահովագրություն

Ծառայության առանձնահատկությունները

2013թ. ընթացքում Ընկերության ապահովագրական պորտֆելի 49.43% կազմում է պարտադիր բժշկական ապահովագրությունը: Ընկերությունը առաջարկում է պարտադիր բժշկական ապահովագրություն, որն ուղղված է պետական ծառայողների բուժումը և հիվանդանոցային ծախսերը փոխհատուցելուն:

Ռիսկերի կառավարումը

Պարտադիր բժշկական ապահովագրությունը մշակվել է Կառավարության կողմից՝ ապահովագրական ընկերությունների միջնորդությամբ: Փաթեթը չի կարող փոփոխվել ապահովագրական ընկերության կողմից: Օգտագործելով ապահովագրական հատուցման բացառությունները, Ընկերությունը մշակում է լրացուցիչ փաթեթներ, որոնք ուղղված են ռիսկերի վերահսկողության մեխանիզմներին: Բացի այդ, Ընկերությունն ակտիվորեն զբաղվում է պետական մարմինների աշխատակիցների շրջանում կոլլեկտիվ ապահովագրության առաջխաղացմամբ՝ ապահովագրողների ոչ ճիշտ շրջանակի ընտրությունից խուսափելու համար:

(iv) Գույքի ապահովագրություն

Ծառայության առանձնահատկությունները

Ընկերությունը կատարում է գույքի ապահովագրություն: Այս ծառայությունը ներառում է ինչպես անձնական, այնպես էլ՝ արտադրական գույքի ապահովագրություն: Գույքի ապահովագրությունը փոխատուցում է ապահովադրին, որոշակի սահմանափակումներով կամ ավելցուկներով, նյութական գույքին հասցված կամ դրա հետ կապված կրած վնասը:

Շենքերին կամ դրանց պարունակությանը հասցված վնասի փոխհատուցման պահանջի համար հիմք հանդիսացող պատահարը սովորաբար հանկարծակի է տեղի ունենում (հրդեհ և անօրինական ներխուժում) և պատճառը հեշտ որոշելի է: Այդպիսով, պահանջը ներկայացվում է կարճ ժամկետներում և կարող է վճարվել առանց հետաձգումների: Այդ իսկ պատճառով, գույքի ապահովագրությունը դասակարգվում է որպես կարճաժամկետ:

Ռիսկերի կառավարումը

Ծառայության հետ կապված հիմնական ռիսկերն են անդերբայթինգի ռիսկը, մրցակցության ռիսկը և պահանջների ներկայացման ռիսկը (ներառյալ բնական աղետների տարածքների ազդեցության փոփոխական տարածքները): Գույքի ապահովագրության հետ կապված Ընկերությունը ենթարկվում է նաև այնպիսի ռիսկի, որը կարող է առաջանալ պահանջներ ներկայացնողների կողմից կորստի չափի արհեստականորեն մեծացման կամ անբարեխիղճ վարքի դեպքում:

Անդերբայթինգի ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը չի հավաքագրի անհրաժեշտ ապահովագրավճարներն իր կողմից ապահովագրված տարբեր գույքերի գծով: Անձնական գույքի ապահովագրության դեպքում ակնկալվում է, որ առկա կլինեն համանման ռիսկ ներառող գույքի մեծ թվով տեսակներ: Այնուամենայնիվ, այս մոտեցումը չի գործում կոմերցիոն բիզնեսի համար: Կոմերցիոն գույքի համար ներկայացվող առաջարկները ներառում են վայրի, գործունեության տեսակի և անվտանգության միջոցառումների յուրահասուկ համադրությունը: Այս ռիսկերին համաչափ ապահովագրավճարների հաշվարկը սուբյեկտիվ է, այսպիսով նաև՝ ռիսկային:

Այս ռիսկերը հիմնականում կառավարվում են գնագոյացման և վերաապահովագրության միջոցով: Ընկերությունը կիրառում է անդերբայթինգի խիստ չափանիշներ՝ վնաս կրելու ռիսկն Ընկերության համար ընդունելի դարձնելու համար:

Ընկերությունը վերաապահովագրում է գույքի ապահովագրման հետ կապված ռիսկերն ավելցուկի վերաապահովագրության միջոցով, որը սահմանափակում է Ընկերության վնասի չափը մինչև 60,000 հազար դրամը յուրաքանչյուր անաձին ռիսկի համար:

(v) Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասանատվության պարտադիր ապահովագրություն

Ծառայության առանձնահատկությունները

2011 թվականի հունվարին հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը ներդրեց ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասանատվության պարտադիր ապահովագրությունը: Ապահովագրության այս տեսակը կարգավորվում է Կառավարության կողմից ապահովագրավճարների հաշվարկման տոկոսադրույքների և ծածկույթի մասով: Ընկերության ապահովագրական պորտֆելի 39.57% ը 2013 թվականի ընթացքում վերաբերվում է ԱՊՊԱ-ին: Այս պայմանագրերը տրամադրում են հատուցում փոխադրամիջոցի սեփականատիրոջ կողմից երրորդ անձանց գույքը վնասելու, մահվան կամ վնասվածքների դեպքում: Այդ իսկ պատճառով ԱՊՊԱ-ի ծածկույթը ներառում է համապատասխանաբար կարճ ու երկար ժամանակաշրջան: Որպես կանոն առավել արագ վճարվում են այն պահանջները, որոնք փոխհատուցում են ապահովադիրին մեքենայի ֆիզիկական վնասվածքի արդյունքում կրած վնասը: Պահանջները, որոնց վճարումն առավել երկար ժամանակ է պահանջում և որոնք առավել դժվար գնահատելի են, վերաբերում են մարմնական վնասվածքների հատուցումներին:

(գ) Ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացում

Ընկերության ապահովագրական ռիսկի առանցքային ասպեկտը ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացումն է, որը կարող է առաջանալ, երբ առանձին պատահարը կամ պատահարների շարքը կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ Ընկերության պարտավորությունների վրա: Նման կենտրոնացումները կարող են առաջանալ ապահովագրության մեկ առանձին պայմանագրից կամ համանման ռիսկային առանձնահատկություններով մի շարք փոխկապակցված պայմանագրերից և վերաբերում այն հանգամանքներին, որոնք կարող են տեղիք տալ զգալի պարտավորությունների: Ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացման կարևոր առանձնահատկությունն է, որ դա կարող է առաջանալ մի շարք առանձին դասերի կամ պայմանագրերի շարքի հետ կապված ռիսկերի կուտակումից:

Ռիսկերի կենտրոնացումը կարող է առաջանալ բարդ հետևանքներով, փոքր հաճախականությամբ պատահարներից, այդ թվում՝ բնական աղետներից և այնպիսի իրավիճակներում, որտեղ անդերրայթինգն ուղղված է առանձին խմբին, օրինակ՝ առանձին աշխարհագրական տարածաշրջանին:

Այս ռիսկերի կառավարման համար Ընկերության կողմից կիրառվող հիմնական մեթոդները երկու կողմ ունեն: Առաջինը, ռիսկը կառավարվում է համապատասխան անդերրայթինգի միջոցով: Անդերրայթերներին չի թույլատրվում անդերրայթինգի ենթարկել ռիսկերը, եթե ակնկալվող շահույթը համաչափ չէ ենթադրվող ռիսկերին: Երկրորդը, ռիսկը կառավարվում է վերաապահովագրության միջոցով: Ընկերությունը ձեռք է բերում վերաապահովագրություն ավտոտրանսպորտային միջոցների և գույքի ապահովագրման իր տարբեր դասերի համար: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով գնահատում է վերաապահովագրության հետ կապված ծախսերը և օգուտները:

(դ) Վերաապահովագրական ռիսկ

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկը անհատական և պորտֆելի ռիսկերը ներառող բազմաթիվ պայմանագրերի գծով անդերրայթինգի հետ կապված վնասը սահմանափակելու համար: Վերաապահովագրության այս պայմանագրերը տարածում են ռիսկը և նվազագույնի են հասցնում վնասի հետևանքները: Յուրաքանչյուր ռիսկի գումարը կախված է

առանձին ռիսկի Ընկերության գնահատականից, սակայն, ամեն դեպքում, չի գերազանցում 60,000 հազար դրամը ցանկացած պայմանագրի համար:

Վերաապահովագրության պայմանագրերի պայմաններով վերաապահովագրողը համաձայնվում է փոխհատուցել փոխանցված գումարը պահանջը վճարելու դեպքում: Այնուամենայնիվ, Ընկերությունը շարունակում է պարտավորություն կրել իր ապահովագրիչների առջև փոխանցված ապահովագրության հետ կապված, եթե վերաապահովագրողին չհաջողվի կատարել ստանձնած պարտականությունները:

Վերաապահովագրողին ընտրելիս Ընկերությունը հաշվի առնում դրանց վճարունակությունը: Վերաապահովագրողի վճարունակությունը գնահատվում է հասարակական վարկանիշային և ներքին հետազոտությունների արդյունքում ձեռքբերված տվյալների հիման վրա:

(ե) Պահանջների զարգացում

Պահանջների զարգացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտվում է Ընկերության ապահովագրական ռիսկը լուսաբանելու նպատակով: Աղյուսակներում համեմատվում են պատահարի տարվա ընթացքում վճարված պահանջներն այդ պահանջների գծով ձևավորված պահուստների հետ: Աղյուսակի վերին մասում ներկայացվում է կուտակային պահանջների ներկա գնահատականը և ցուցադրվում են գնահատված պահանջների փոփոխությունները հետագա հաշվետու տարում կամ պատահարի տարվա վերջում: Գնահատված գումարը ավելանում կամ նվազում է վնասների վճարմանը զուգահեռ, և երբ ավելի մեծ ծավալով տեղեկատվություն է հայտնի դառնում չվճարված պահանջների բարդության ու հաճախականության մասին: Աղյուսակի ստորին մասում ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ընդհանուր պահուստի և կուտակային պահանջների գնահատականի համադրումը:

Այս բաժինը ներառում է նաև առանձին պահանջների զարգացման աղյուսակները Ընկերության ապահովագրության գործունեության հիմնական դասակարգերի համար:

Թեև աղյուսակներում բերվող տեղեկատվությունը ներկայացնում է չվճարված պահանջների գնահատականի համարժեքությունն անցյալի փորձի տեսանկյունից, ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողները նախազգուշացվում են ներկա չվճարված վնասի մնացորդի վրա նախկին ավելցուկի կամ պակասորդի էքստրապոլյացիայի մասին: Ընկերությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել 2013թ. վերջի դրությամբ վճարման ենթակա ընդհանուր պահանջները: Այնուամենայնիվ, ելնելով պահուստավորման գործընթացին բնորոշ անորոշություններից, հնարավոր չէ միանշանակ կերպով հաստատել, որ մնացորդները համապատասխանորեն են գնահատված:

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) - Ընդամենը (բացառությամբ կյանքի ապահովագրության)

հազ. ՀՀ դրամ	Պատահարի տարի					Ընդամենը
	2009թ.	2010թ.	2011թ.	2012թ.	2013թ.	
Կուտակային պահանջների գնահատական						
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	32,284	189,228	935,652	2,124,590	3,368,590	
- մեկ տարի անց	35,405	213,315	903,269	2,118,076	-	
- երկու տարի անց	35,405	213,315	902,670	-	-	
- երեք տարի անց	35,405	213,315	-	-	-	
- չորս տարի անց	35,405	-	-	-	-	
Կուտակային պահանջների գնահատական	35,405	213,315	902,670	2,118,076	3,368,000	6,637,466
Կատարված կուտակային վճարումները առ հաշվետու ամսաթիվը	(35,405)	(213,315)	(902,188)	(2,100,804)	(2,660,955)	(5,912,667)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	-	482	17,272	707,045	724,799

Պահանջների զարգացման վերլուծությունն ըստ բիզնեսի հիմնական ուղղությունների ներկայացված է ստորև՝

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) -Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն (Կասկո)

հազ. ՀՀ դրամ	Պատահարի տարի					Ընդամենը
	2009թ.	2010թ.	2011թ.	2012թ.	2013թ.	
Կուտակային պահանջների գնահատական						
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	11,224	85,335	50,114	84,570	160,397	
- մեկ տարի անց	11,947	88,149	50,114	91,332	-	
- երկու տարի անց	11,947	88,149	50,114	-	-	
- երեք տարի անց	11,947	88,149	-	-	-	
- չորս տարի անց	11,947	-	-	-	-	
Կուտակային պահանջների գնահատական	11,947	88,149	50,114	91,332	160,397	401,939
Կատարված կուտակային վճարումները առ հաշվետու ամսաթիվը	(11,947)	(88,149)	(50,114)	(91,332)	(133,985)	(375,527)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	-	-	-	26,412	26,412

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) – Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն - ԱՊՊԱ

հազ. ՀՀ դրամ	Պատահարի տարի					Ընդամենը
	2009թ.	2010թ.	2011թ.	2012թ.	2013թ.	
Կուտակային պահանջների գնահատական						
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	-	-	870,366	1,305,529	2,539,813	
- մեկ տարի անց	-	-	839,150	1,262,743	-	
- երկու տարի անց	-	-	838,310	-	-	
- երեք տարի անց	-	-	-	-	-	
- չորս տարի անց	-	-	-	-	-	
Կուտակային պահանջների գնահատական	-	-	838,310	1,262,743	2,539,813	3,640,866
Կատարված կուտակային վճարումները առ հաշվետու ամսաթիվը	-	-	(837,934)	(1,252,222)	(1,253,353)	(3,343,509)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	-	376	10,521	1,286,460	297,357

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) - Առողջության ապահովագրություն

հազ. ՀՀ դրամ	Պատահարի տարի					Ընդամենը
	2009թ.	2010թ.	2011թ.	2012թ.	2013թ.	
Կուտակային պահանջների գնահատական						
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	-	90,242	11,136	730,123	1,660,768	
- մեկ տարի անց	-	111,228	10,904	762,461	-	
- երկու տարի անց	-	111,228	10,973	-	-	
- երեք տարի անց	-	111,228	-	-	-	
Կուտակային պահանջների գնահատական	-	111,228	10,973	762,461	1,660,768	2,545,430
Կատարված կուտակային վճարումները առ հաշվետու ամսաթիվը	-	(111,228)	(10,973)	(756,007)	(1,272,432)	(2,150,640)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	-	-	6,454	388,336	394,790

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) - Գույքի ապահովագրություն

հազ. ՀՀ դրամ	Պատահարի տարի					Ընդամենը
	2009թ.	2010թ.	2011թ.	2012թ.	2013թ.	
Կուտակային պահանջների գնահատական						
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	19,953	4,120	772	3,900	1,054	
- մեկ տարի անց	22,361	4,120	946	1,150	-	
- երկու տարի անց	22,361	4,120	946	-	-	
- երեք տարի անց	22,361	4,120	-	-	-	
- չորս տարի անց	22,361	-	-	-	-	
Կուտակային պահանջների գնահատական	22,361	4,120	946	1,150	1,054	29,631
Կատարված կուտակային վճարումները առ հաշվետու ամսաթիվը	(22,361)	(4,120)	(946)	(1,150)	(501)	(29,078)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	-	-	-	533	553

25. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Ընկերության գնահատմամբ՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը էապես չի տարբերվում դրանց հաշվեկշռային արժեքից:

Իրական արժեքի հիերարխիա

Ընկերությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատում է օգտագործելով իրական արժեքի հետևյալ հիերարխիան, որն արտացոլում է գնահատման ժամանակ կիրառված նշանակալի տվյալները՝

- Մակարդակ 1՝ միանման ակտիվների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- Մակարդակ 2՝ Շուկայական տվյալների վրա հիմնված գնահատման մեթոդներ՝ կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս կատեգորիան ներառում է գնահատվող ներդրումներ օգտագործելով՝ նույն գործիքների համար գնորոշող շուկայական գներն ակտիվ շուկայում, նմանատիպ կամ նույն գործիքների համար գնորոշող գներ շուկաներում, որոնք համարվում են ոչ այնքան ակտիվ կամ այլ գնահատման մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի տվյալներ ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- Մակարդակ 3՝ Գնահատման մեթոդներ, օգտագործելով չդիտարկվող նշանակալի տվյալներ: Այս կատեգորիան ներառում է այն բոլոր գործիքները, որտեղ գնահատման մեթոդները ներառում են տվյալները, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող տվյալների վրա և չդիտարկվող տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն նմանատիպ գործիքների գնորոշող գների վրա: Այս տեսակի գործիքները բնորոշվում են հիմնվելով նմանատիպ գործիքների գնանշվող գների վրա, երբ էական չդիտարկվող ճշգրտումներ և ենթադրություններ են անհրաժեշտ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

Գնահատման մեթոդների նպատակն է՝ որոշել իրական արժեքն այնպես, որ այն արտացոլի այն գինը, որը կստացվեր չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր՝ պարտավորությունը փոխանցելիս՝ շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և գեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, համանման գործիքների հետ համեմատումը, որոնց գծով առկա են շուկայում դիտարկելի գներ և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդի նպատակն է՝ որոշել իրական արժեքն այնպես, որ այն արտացոլի ֆինանսական գործիքի գինը, որը կստացվեր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է 31 դեկտեմբերի 2013թ. և 2012թ դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծություն, իրական արժեքի հիերարխիայում այդ իրական արժեքով չափման դասակարգմանը համապատասխան: Այդ գումարները հիմնած են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների հիման վրա:

2013թ.	Գնորոշող շուկայական գին (Մակարդակ 1)	Գնահատման մեթոդներ հիմնված շուկայում դիտարկվող տվյալների վրա (մակարդակ 2)	Ընդամենը
	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ

Ֆինանսական ակտիվներ

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	1,127,701	1,127,701
---	---	-----------	-----------

2012թ.	Գնորոշող շուկայական գին (Մակարդակ 1)	Գնահատման մեթոդներ հիմնված շուկայում դիտարկվող տվյալների վրա (Մակարդակ 2)	Ընդամենը
	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ

Ֆինանսական ակտիվներ

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	1,037,912	1,037,912
---	---	-----------	-----------

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընկերությունը չի ունեցել որևէ ֆինանսական գործիք, որի համար իրական արժեքը հիմնված է եղել ոչ-շուկայական դիտարկվող տվյալների վրա հիմնված գնահատման մեթոդների վրա:

Իրական արժեքի գնահատումն ուղղված է արժեքի հնարավորինս ճշգրիտ որոշմանը, որով ֆինանսական ակտիվը կարող է փոխանակվել ընթացիկ գործարքներում չփոխկապակցված կողմերի միջև: Այնուամենայնիվ հաշվի առնելով անորոշությունը և գնահատման սուբյեկտիվությունը, իրական արժեքը չի կարող մեկնաբանվել որպես ակտիվների անմիջապես վաճառքի կամ պարտավորությունների կատարման արդյունքում փոխհատուցելի գումար:

26 Կապիտալի կառավարում

Ընկերության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ-ի) կողմից:

Ընկերությունը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ որպես ապահովարական ընկերությունների կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն ընկերությունների կապիտալը պետք է կազմի 1,500,000 հազար դրամ սկսած 2011թ. հունվարի 1-ից:

Ընկերությունը խախտել է կանոնադրական կապիտալի նորմատիվի պահանջը 2012 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: 2013թ.-ի փետրվարի 28-ին Ընկերությունը ստացել է երկարաժամկետ ստորադաս փոխառություն Ընկերության Բաժնետերերից՝ 2,000,000 ԱՄՆ դոլարի չափով, որպեսզի ապահովի ԿԲ-ի կողմից սահմանված ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի նորմատիվը, քանի որ դա ներառված է կանոնադրական կապիտալի հաշվարկներում՝ ըստ նորմատիվների: 2013 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերը նշված նորմատիվային պահանջի խախտում չի արձանագրվել:

27 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Ժամանակ առ ժամանակ, բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերության դեմ ներկայացվում են հայցեր: Իր գնահատումների և ներքին ու արտաքին մասնագիտական խորհրդատվությունից ելնելով՝ ղեկավարությունը գտնում է, որ բացի սույն ֆինանսական հաշվետվություններում որպես պահուստ գրանցվածների, Ընկերությունն այլ էական վնասներ չի կրի:

(բ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել խիստ տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել սույն ֆինանսական հաշվետվություններ համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

(գ) Գործառնական միջավայր

Ջարգացող երկրների ֆինանսական շուկաները, ինչպիսին է Հայաստանի Հանրապետությունը, ավելի շատ են ենթարկվում զանազան ռիսկերի, քան ավելի զարգացած երկրների շուկաները, ներառյալ տնտեսական, քաղաքական և սոցիալական և իրավական և օրենսդրական ռիսկերը: ՀՀ-ում ձեռնարկությունների գործունեությունը կանոնակարգող օրենքներն և կանոնակարգերը արագ փոփոխության են ենթարկվում, հարկային համակարգը կարգավորող դաշտը ենթարկվում է զանազան մեկնաբանությունների: Երկրի ապագա տնտեսական զարգացման հիմնական ուղղության վրա իրավական, կանոնակարգման և քաղաքական զարգացման հետ միասին զգալի ազդում են կառավարության կողմից ընդունված հարկաբյուջետային և դրամավարկային քաղաքականությունները:

28 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Գործարքներ տնօրենների և վերադաս ղեկավարության հետ

Ստորև ներկայացված է վարչական ծախսերում ներառված վերադաս ղեկավարության և Խորհրդի ընդհանուր վարձատրությունը (Օան. 6):

	2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	2012թ. հազ. ՀՀ դրամ
Վերադաս ղեկավարության հատուցումներ	307,303	177,092
Աշխատավարձին վերաբերող հարկեր	-	70,676
Ընդամենը վարձատրություն	307,303	247,768

Ստորև ներկայացված են 2013թ. և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերադաս ղեկավարության հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջինացված տոկոսադրույքները:

	31 դեկտեմբերի 2013թ. հազ. ՀՀ դրամ	Միջին տոկոսադրույք %	31 դեկտեմբերի 2012թ. հազ. ՀՀ դրամ	Միջին տոկոսադրույք %
Տրված վարկեր	3,029	12	4,651	12

(բ) Գործարքներ այլ կապված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքները ներառում են բաժնետերերի հետ կապակցված ընկերությունների հետ գործարքները:

Ստորև ներկայացված են 2013թ. և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները:

	2013թ.	2012թ.
	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն		
Ակտիվներ		
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	227,538	230,218
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,146	26,051
Պարտավորություններ		
Փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	2,146,914	-
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	28,133	-
Այլ պարտավորություններ	125,820	83,880

Ստորև ներկայացված են 2013թ. և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների արդյունքները:

	2013թ.	2012թ.
	հազ. ՀՀ դրամ	հազ. ՀՀ դրամ
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն		
Համախառն ապահովագրավճարներ	46,520	395
Հաշվեգրված պահանջներ	(17,368)	-
Տոկոսային եկամուտ	45,043	13,521
Տոկոսային ծախս	(118,714)	-

29 Հետհաշվեկշռային իրադարձություններ

2013թ. դեկտեմբերի 12-ին ՀՀ Կառավարությունը հայտարարեց պետական ոլորտում պարտադիր բժշկական ապահովագրության համակարգում փոփոխությունների վերաբերյալ: Ըստ այդ փոփոխությունների, 2014թ. հունվարի 1-ից պարտադիր բժշկական ապահովագրությունը այս ոլորտում այլևս չի սպասարկվելու ապահովագրական ընկերությունների կողմից: Ընկերության 2013թ. տվյալներով այս ոլորտում համախառն ապահովագրությունները կազմում էին 2013թ. ընդհանուր ապահովագրական պորտֆելի 49.4%: Ղեկավարությունը գնահատել է այդ ասպարեզում ակնկալվող կրճատումների ազդեցությունը և արդյունքում ձեռնարկել է մի շարք կանխարգելիչ և արձագանքող միջոցառումներ՝ գործարար միջավայրի նման փոփոխությանն ընդառաջ: Այդ ծրագրերն ունեն երկու առաջնահերթ նպատակ՝ ծախսերի արդյունավետություն և օպտիմալացում և ապահովագրական պորտֆելի որակի և շահութաբերության բարելավմանն ուղղված միջոցառումներ: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը հետևում է իր վերանայված գործարար ծրագրին և նպատակներին ինչպես նաև վերը նշվածի գծով ռազմավարական նախաձեռնությունների իրագործմանը: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ, Ընկերության ցուցաբերած արդյունքները և հեռանկարները հաշվի առնելով՝ Ղեկավարությունը տեղյակ չէ այնպիսի հանգամանքների մասին, որոնց արդյունքում նա գնահատումները և նախաձեռնությունները անարդյունավետ կլինեն կամ բավարար չեն լինի Ընկերության բնականոն գործունեությունն ապահովելու համար: